

جمهوری اسلامی ایران
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی

**برنامه آموزشی دوره دکتری تخصصی (Ph.D.)
رشته سلامت و رفاه اجتماعی**

(مشخصات کلی، برنامه، سرفصل دروس و نحوه ارزشیابی)

مصوب چهل و دومین جلسه شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی

مورخ ۱۳۸۹/۳/۹

بسمه تعالی

برنامه آموزشی دوره دکتری تخصصی (PhD) رشته سلامت و رفاه اجتماعی

رشته: سلامت و رفاه اجتماعی

دوره: دکتری تخصصی (PhD)

دبیرخانه مربوطه: دبیرخانه شورای آموزش علوم پایه پزشکی، بهداشت و تخصصی

شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی در چهل و دومین جلسه مورخ ۸۹/۳/۹ بر اساس طرح دوره دکتری تخصصی (PhD) رشته سلامت و رفاه اجتماعی که به تأیید دبیرخانه شورای آموزش داروسازی و تخصصی رسیده است، برنامه آموزشی این دوره را در چهار فصل (مشخصات کلی، برنامه، سرفصل دروس و ارزشیابی برنامه) بشرح پیوست تصویب کرد و مقرر می دارد:

۱- برنامه آموزشی دکتری تخصصی (PhD) رشته سلامت و رفاه اجتماعی از تاریخ تصویب برای کلیه دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی کشور که مشخصات زیر را دارند لازم الاجرا است.

الف- دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی که زیرنظر وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی اداره می شوند.

ب- موسساتی که با اجازه رسمی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و براساس قوانین، تأسیس می شوند و بنابراین تابع مصوبات شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی می باشند.

ج- مؤسسات آموزش عالی دیگر که مطابق قوانین خاص تشکیل می شوند و باید تابع ضوابط دانشگاهی جمهوری اسلامی ایران باشند.

۲- از تاریخ ۸۹/۳/۹ کلیه دوره های آموزشی و برنامه های مشابه مؤسسات در زمینه دکتری تخصصی (PhD) رشته سلامت و رفاه اجتماعی در همه دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی مذکور در ماده ۱ منسوخ می شوند و دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی یاد شده مطابق مقررات می توانند این دوره را دایر و برنامه جدید را اجرا نمایند.

۳- مشخصات کلی، برنامه درسی، سرفصل دروس و ارزشیابی برنامه دوره دکتری تخصصی (PhD) رشته سلامت و رفاه اجتماعی در چهار فصل جهت اجرا ابلاغ می شود.

رأی صادره در چهل و دومین جلسه شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی مورخ ۸۹/۳/۹ در مورد

برنامه آموزشی دوره دکتری تخصصی (PhD) رشته سلامت و رفاه اجتماعی

۱- برنامه آموزشی دوره دکتری تخصصی (PhD) رشته سلامت و رفاه اجتماعی با اکثریت آراء به تصویب رسید.

۲- برنامه آموزشی دوره دکتری تخصصی (PhD) رشته سلامت و رفاه اجتماعی از تاریخ تصویب قابل اجرا است.

مورد تأیید است

دکتر سیدامیرحسین ضیائی

دبیر شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی

مورد تأیید است

دکتر مصطفی رضائیان

دبیر شورای آموزش علوم پایه پزشکی،

بهداشت و تخصصی

مورد تأیید است

دکتر محمد علی محقق

معاون آموزشی

رأی صادره در چهل و دومین جلسه شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی مورخ ۸۹/۳/۹ در مورد

برنامه آموزشی دوره دکتری تخصصی (PhD) رشته سلامت و رفاه اجتماعی صحیح است و به

مورد اجرا گذاشته شود.

دکتر مرضیه وحید دستجردی

وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

و رئیس شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی

فصل اول
مشخصات کلی برنامه آموزشی دوره
دکتری تخصصی (Ph.D.) رشته سلامت و رفاه اجتماعی

۱. نام و تعریف رشته

دوره دکتری تخصصی رشته سلامت و رفاه اجتماعی (Ph.D.) Social Welfare and Health

دوره دکتری تخصصی رشته سلامت و رفاه اجتماعی شامل مجموعه‌ای هماهنگ از فعالیتهای آموزشی و پژوهشی با هدف تربیت نیروی انسانی متخصصی است که دانش و مهارت لازم را برای پژوهش، آموزش، و سیاستگذاری در قلمروهای اصلی رفاه و سلامت اجتماعی شامل تأمین اجتماعی، خدمات اجتماعی، سلامت همگانی، آموزش همگانی، اشتغال، و مسکن، داشته و قادر به تولید دانش در این رشته و کاربرد آن در جنبه‌های مختلف برنامه‌ریزی و طراحی خدمات رفاه و سلامت اجتماعی و اجرا و ارزشیابی آنها در سطح کشور باشد.

تعریفی از سلامت که امروزه پذیرش عام یافته، همان تعریفی است که سازمان جهانی بهداشت در ۱۹۴۸ ارائه داده و طبق آن، سلامت نه فقط نبود بیماری و نقص، بلکه آسایش و رفاه کامل جسمی، روانی، و اجتماعی دانسته شده است. در باره ابعاد جسمی و روانی سلامت و رفاه، مطالعات و اقدامات فراوانی انجام شده، اما از جنبه اجتماعی سلامت و رفاه کمابیش غفلت شده است. سلامت اجتماعی را می‌توان شرایط و وضعیت اجتماعی سالم تلقی کرد. با این تلقی، سالم به طور مطلق صرفاً یک آرمان است و هنگامی که به تعیین مصادیق سلامت اجتماعی می‌رسیم، این مصادیق در جوامع مختلف، بسته به سطح دستیابی آنها به آرمان سلامت، تفاوت خواهند داشت. به این ترتیب، سلامت اجتماعی را می‌توان شرایط و وضعیت اجتماعی مطلوبتر از وضع فعلی تعریف کرد. در یک تحقیق دلفی که به این منظور در سال ۱۳۸۴ در کشور انجام شده، مهمترین ویژگیهای یک جامعه سالم، نبود فقر مطلق، نبود خشونت، و رشد کنترل‌شده جمعیت دانسته شده است (رفیعی و همکاران، ۱۳۸۸). این تلقی و تعریف برآمده از آن، سلامت اجتماعی را به مفاهیمی نظیر توسعه اجتماعی، توسعه انسانی، پیشرفت اجتماعی، و رفاه اجتماعی نزدیک می‌کند و همه را در یک خانواده اصطلاحی قرار می‌دهد. به عبارت دیگر همه این اصطلاحات از مفاهیم مشابهی حکایت می‌کنند و صرفاً تفاوت‌هایی در نقطه ورود، رویکرد، و احیاناً سلیقه وضع‌کنندگان اصطلاحات سبب تفاوت اصطلاحات آنها شده است.

نگاهی به مفهوم رفاه اجتماعی این معنا را روشنتر می‌سازد. رفاه اجتماعی شامل مجموعه اقداماتی در سطوح مختلف از سیاستگذاری تا ارائه خدمات است که در هر یک از بخشهای دولتی، خصوصی، خانواده، و خیریه با هدف کاهش، رفع، کنترل، یا پیشگیری از مشکلات اجتماعی و ارتقاء کیفیت زندگی صورت می‌گیرد. منظور از مشکل اجتماعی هر پدیده اجتماعی است که به اعتقاد کثیری از افراد جامعه، مزل کیفیت زندگی یا تهدیدکننده ارزشهای آن جامعه باشد، علل یا عوارض اجتماعی داشته باشد، و حل آن مستلزم سیاستگذاری اجتماعی باشد. براساس این تعریف، پدیده‌هایی نظیر فقر، نابرابری (اقتصادی، قومی، جنسی، و غیره)، مشکلات نهاد آموزش (مثل بی‌سوادی، افت تحصیلی، و کیفیت پایین آموزشها)، مشکلات نهاد بهداشت و بهداشت روان (مثل دسترسی ناکافی به خدمات و کیفیت پایین خدمات)، مشکلات نهاد تولید (مثل بیکاری و کمبود بهره‌وری نیروی انسانی و سرمایه)، مشکلات نهاد خانواده (مثل فروپاشی و تزلزل خانواده‌ها، خشونت خانگی، و فرار کودکان)، و انحرافات اجتماعی (مثل اعتیاد، خشونت، فحشا و انحرافات جنسی، و جرم) همگی مشکل اجتماعی تلقی می‌شوند و لذا پژوهش و سیاستگذاری در مورد آنها و نیز ارائه آموزشهای لازم به دستگاههای مختلفی که در این زمینه‌ها کار می‌کنند و تربیت کارشناسان و متخصصان برای این دستگاهها وظیفه دانش‌آموختگان دوره دکتری تخصصی سلامت و رفاه اجتماعی است.

۲. تاریخچه:

توجه به آموزش دانشگاهی (آکادمیک) مباحث مربوط به سیاست اجتماعی و رفاه اجتماعی تقریباً از دهه دوم قرن بیستم، ابتدا در انگلیس و سپس سایر دانشگاه‌های کشورهای اروپایی و آمریکایی، استرالیا، و کانادا مطرح شد. آغاز توسعه دوره‌های رسمی دانشگاهی تحت عنوان رفاه اجتماعی و سیاست اجتماعی به اواسط قرن بیستم بر می‌گردد. در حال حاضر، در بیشتر دانشکده‌های علوم اجتماعی در دانشگاه‌های معتبر جهان از جمله دانشگاه لندن، آکسفورد، هاروارد، برکلی و یوسی‌ال‌ای، دوره‌های کارشناسی، کارشناسی ارشد، و دکتری این رشته برگزار می‌شود.

در ایران در حال حاضر دوره کارشناسی ارشد رفاه اجتماعی تنها در گروه آموزشی مدیریت رفاه اجتماعی دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی و دوره کارشناسی ارشد برنامه‌ریزی رفاه اجتماعی در بعضی از دانشگاه‌ها ارائه می‌گردد، اما دوره دکتری تخصصی رشته سلامت و رفاه اجتماعی تاکنون در هیچ یک از دانشگاه‌های کشور برگزار نشده است.

۳. ارزشها و باورها (Values):

مهمترین ارزشهای حاکم بر این برنامه آموزشی، از نظام ارزشی دینی برگرفته شده‌اند، در آرمان «جامعه سالم» مندرج اند، و به طور نسبی در قالب نظامهای رفاه اجتماعی تحقق یافته‌اند. این ارزشها در سه دسته قرار می‌گیرند: ارزشهای عام رشته، شامل کرامت انسانی، عدالت اجتماعی، اقتدارافزایی (Empowerment)، و مسئولیت اجتماعی؛ ارزشهای مربوط به سلامت، شامل ارتقای سلامت اجتماعی، و حفظ و بهبود کیفیت زندگی؛ و ارزشهای مرتبط با امر آموزش، شامل تعهد و صداقت علمی، کار گروهی و تیمی، و دانش‌محوری.

۴. رسالت رشته (Mission):

دوره دکتری تخصصی سلامت و رفاه اجتماعی به عنوان یک دوره بین‌رشته‌ای برای تربیت دانش‌آموختگانی که بتوانند از عهده فعالیت‌های آموزشی، پژوهشی، و سیاستگذاری در قلمروهای ششگانه رفاه اجتماعی، برای ارتقاء کیفیت زندگی و رفاه و سلامت اجتماعی آحاد جامعه، پیشگیری و کنترل مشکلات اجتماعی، و بازتوانی افراد آسیب‌دیده از مشکلات اجتماعی برآیند و پذیرش و بکارگیری آنها بتواند هزینه‌های فراوانی را که در بخش رفاه و سلامت اجتماعی صرف می‌شود، مدیریت کرده، نیازهای جامعه هدف را با کیفیت بهتری تأمین کند، لازم است با تأکید بر اصول زیر برگزار شود:

- ۱- توجه به وجه مثبت رفاه و سلامت اجتماعی (ارتقاء کیفیت زندگی و پیشگیری از مشکلات اجتماعی)، نه فقط وجه منفی آن (کنترل مشکلات اجتماعی و بازتوانی افراد آسیب‌دیده از آن)
- ۲- پیوند با بخش اجرایی از طریق تأکید بر مباحث سیاستگذاری در طراحی دروس
- ۳- انعطاف‌پذیری در آموزشها از طریق در نظر گرفتن واحدهای اختیاری
- ۴- توجه به مسایل ایران، تولید دانش بومی رفاه و سلامت اجتماعی، و ایجاد توانایی ارزیابی تحلیلی و تفکر انتقادی از طریق تأکید بر پژوهشهای پیشرفته کمی و کیفی و کسب دانش پیشرفته
- ۵- پوشش هرچه وسیعتر گروههای هدف
- ۶- رابطه علمی تنگاتنگ با دانشجویان از طریق تأکید بر دانش‌محوری

۵. چشم‌انداز (Vision):

انتظار می‌رود این دوره طی ۱۰ سال آینده، در سطح ملی به یکی از ارکان اصلی و جدایی‌ناپذیر نظام رفاه و سلامت اجتماعی کشور بدل شود، به گونه‌ای که نظام مذکور بدون حضور و مشارکت دانش‌آموختگان آن نتواند کارکردهای اصلی خود را به نحو بهینه انجام دهد. همچنین در سطح منطقه‌ای به یکی از دوره‌های برتر سلامت و رفاه اجتماعی و در سطح بین‌المللی به یکی از دوره‌های تولیدکننده دانش سلامت و رفاه اجتماعی بدل شود.

۶. اهداف کلی (Aims):

تربیت دانش‌آموختگانی که بتوانند:

- ۱- دوره‌های آموزشی مورد نیاز نظام رفاه و سلامت اجتماعی کشور را طراحی و اجرا کنند.
- ۲- پژوهش‌های مورد نیاز نظام رفاه و سلامت اجتماعی کشور را طراحی و اجرا کنند.
- ۳- نتایج پژوهش‌ها را به گونه‌ای منتشر کنند که به اصلاح سیاستها و تصمیمات نظام رفاه و سلامت اجتماعی کمک کند و به افزایش دانش رفاه و سلامت اجتماعی در مجامع علمی منتج شود.
- ۴- سیاستها و برنامه‌های نظام رفاه و سلامت اجتماعی کشور را تحلیل و نقد کنند.
- ۵- سیاستها و برنامه‌های مورد نیاز نظام رفاه و سلامت اجتماعی کشور را طراحی و اجرا کنند.

۷. نقش دانش‌آموختگان:

دانش‌آموختگان این رشته دارای نقشهای پژوهشی، آموزشی، مدیریتی و مشاوره‌ای خواهند بود.

۸. وظایف حرفه‌ای دانش‌آموختگان:

الف. پژوهشی:

- ۱- تولید دانش بومی در عرصه عوامل اجتماعی مؤثر بر سلامت، ارتقاء کیفیت زندگی، کنترل و پیشگیری از مشکلات سلامتی و اجتماعی، توسعه و ارتقاء رفاه و سلامت اجتماعی
- ۲- ارائه خدمات پژوهشی در حوزه رفاه و سلامت اجتماعی، و عوامل اجتماعی مؤثر بر سلامت (SDH) در دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی و نیز در سازمانهای رفاه و سلامت اجتماعی

ب. آموزشی:

ارائه خدمات آموزشی در حوزه رفاه و سلامت اجتماعی و عوامل اجتماعی مؤثر بر سلامت (SDH) در دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی و نیز در سازمانهای رفاه و سلامت اجتماعی

ج. مدیریتی:

- برنامه‌ریزی و ارزشیابی برنامه‌های رفاه و سلامت اجتماعی

د. مشاوره ای:

- ۱- مشارکت در برنامه‌ریزی و ارزشیابی برنامه‌های رفاه و سلامت اجتماعی
- ۲- مشارکت در بهبود سیاستگذاری سلامت بویژه در عرصه سلامت اجتماعی و عوامل اجتماعی مؤثر بر سلامت (SDH)

۹. راهبردهای اجرایی برنامه آموزشی:

- ۱- تأکید بر پژوهش
- ۲- تأکید بر سیاستگذاری در طراحی دروس
- ۳- انعطاف‌پذیری در آموزش
- ۴- دانش‌محوری
- ۵- تولید دانش بومی و توجه به مسایل ایران
- ۶- میان‌رشته‌ای بودن

۱۰. شرایط و نحوه پذیرش در رشته:

- قبولی در آزمون ورودی مطابق ضوابط ومقررات وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی می باشد.
- دارندگان دانشنامه دکتری عمومی پزشکی یا کارشناسی ارشد در کلیه رشته‌های علوم پزشکی و یا دارندگان کارشناسی ارشد رشته‌های علوم اجتماعی، (کلیه گرایش‌ها)، روانشناسی (کلیه گرایش‌ها) پژوهش علوم اجتماعی، علوم ارتباطات اجتماعی، ارتباطات اجتماعی (تحقیق در ارتباطات اجتماعی) و برنامه‌ریزی رفاه اجتماعی، وزارت علوم تحقیقات و فناوری می توانند در آزمون ورودی شرکت کنند.

- مواد امتحانی و ضرایب آنها برای ورود به دوره دکتری تخصصی (Ph.D.) رشته سلامت و رفاه اجتماعی به شرح زیر است:

نام درس	ضریب
نظریه‌های جامعه‌شناسی	۲
اقتصاد عمومی	۲
روانشناسی اجتماعی	۲
آمار و روش تحقیق	۲
مدیریت و برنامه‌ریزی	۲
جمع	۱۰

- جهت کسب اطلاعات از آخرین تغییرات در مدارک تحصیلی موردپذیرش ومواد امتحانی و ضرائب آزمون ورودی هر سال تحصیلی، به دفترچه آزمون دکتری تخصصی (Ph.D.) رشته‌های علوم پزشکی مربوط به آن سال تحصیلی مراجعه شود.

۱۱. رشته‌های مشابه در داخل کشور:

در مقطع دکتری (Ph.D.) رشته مشابه در داخل کشور وجود ندارد ولی در مقطع کارشناسی ارشد، رشته‌های رفاه اجتماعی، برنامه‌ریزی رفاه اجتماعی، و تعاون و رفاه اجتماعی وجود دارند.

۱۲. رشته‌های مشابه در خارج از کشور:

در حال حاضر، در بیشتر دانشگاه‌های معتبر جهان از جمله دانشگاه لندن، آکسفورد، هاروارد، برکلی و یوسی‌ال‌ای دوره‌های کارشناسی، کارشناسی ارشد، و دکتری تخصصی این رشته برگزار می‌شود.

۱۳. شرایط مورد نیاز برای راه‌اندازی رشته:

طبق شرایط و ضوابط شورای گسترش و ارزیابی وزارت بهداشت، درمان، و آموزش پزشکی عمل می‌شود.

۱۴. موارد دیگر:

ندارد.

فصل دوم
مشخصات دوره برنامه آموزشی
دکتری تخصصی (Ph.D.) رشته سلامت و رفاه اجتماعی

مشخصات دوره

نام دوره:

دکتری تخصصی سلامت و رفاه اجتماعی (Ph.D.) Social Welfare and Health

طول دوره و شکل نظام آموزشی:

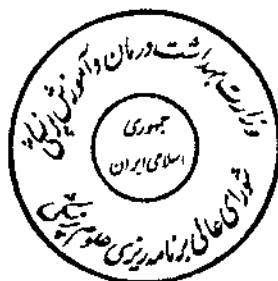
- براساس آئین نامه آموزشی دوره دکتری تخصصی (Ph.D.) مصوب شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی
میباشد

-تعداد واحدهای درسی:

تعداد واحدهای درسی در این دوره ۴۵ واحد است که به شرح زیر می باشد:

واحدهای اختصاصی اجباری (core)	۲۱ واحد
واحدهای اختصاصی اختیاری (non core)	۴ واحد
پایان نامه	۲۰ واحد
جمع کل	۴۵ واحد

- علاوه بر واحدهای دوره دانشجوی موظف است با تشخیص گروه آموزشی و تأیید شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه
حداکثر تعداد ۱۶ واحد از دروس کمبود جبرانی (جدول الف) را بگذرانند

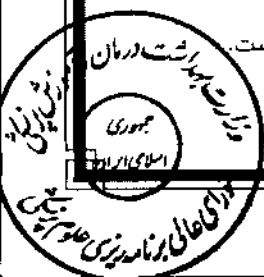

جدول الف. دروس کمبود یا جبرانی دوره دکتری تخصصی سلامت و رفاه اجتماعی

کد درس	نام درس	تعداد واحد			تعداد ساعت		
		جمع	نظری	عملی	جمع	نظری	عملی
۰۱	سیستمهای اطلاع رسانی پزشکی*	۱	۰.۵	۰.۵	۲۶	۹	۱۷
۰۲	روش تحقیق پیشرفته در توسعه و رفاه اجتماعی(نظری)	۲	۲	-	۲۴	-	۲۴
۰۳	روش تحقیق پیشرفته در توسعه و رفاه اجتماعی(عملی)	۱	-	۱	۲۴	-	۲۴
۰۴	مشکلات اجتماعی	۲	۲	-	۲۴	۳۴	-
۰۵	سلامت اجتماعی	۲	۲	-	۲۴	۳۴	-
۰۶	فنون پیشگیری از انحرافات اجتماعی و ارتقاء سلامت اجتماعی(نظری)	۱	۱	-	۱۷	۱۷	-
۰۷	فنون پیشگیری از انحرافات اجتماعی و ارتقاء سلامت اجتماعی(عملی)	۱	-	۱	۲۴	-	۲۴
۰۸	نظریه های رفاه اجتماعی	۲	۲	-	۲۴	۳۴	-
۰۹	جامعه شناسی رفاه اجتماعی	۲	۲	-	۲۴	۳۴	-
۱۰	سیاستهای اجتماعی و برنامه های توسعه(نظری)	۲	۲	-	۲۴	-	۲۴
۱۱	سیاستهای اجتماعی و برنامه های توسعه(عملی)	۱	-	۱	۲۴	-	۲۴
۱۲	برنامه ریزی و مدیریت استراتژیک	۲	۲	-	۲۴	۳۴	-
۱۳	ارزشیابی برنامه ها و طرحهای رفاه اجتماعی(نظری)	۱	۱	-	۱۷	۱۷	-
۱۴	ارزشیابی برنامه ها و طرحهای رفاه اجتماعی(عملی)	۱	-	۱	۲۴	-	۲۴
۱۵	اقتصاد رفاه	۲	۲	-	۲۴	۳۴	-
۱۶	حقوق رفاه	۲	۲	-	۲۴	۳۴	-
۱۷	خدمات اجتماعی و شناخت گروههای هدف(نظری)	۱	۱	-	۱۷	۱۷	-
۱۸	خدمات اجتماعی و شناخت گروههای هدف(عملی)	۱	-	۱	۲۴	-	۲۴
	جمع				۲۷		

علاوه بر واحد های دوره دانشجوی موظف است با تشخیص گروه آموزشی و تأیید شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه حداکثر تعداد ۱۶ واحد از دروس کمبود جبرانی (جدول الف) را بگذراند.

*گذراندن این درس برای همه دانشجویانی که قبلاً آن را نگذرانده اند، به عنوان درس کمبود یا جبرانی الزامی است.

جدول ب. دروس اختصاصی اجباری (core) دوره دکتری تخصصی سلامت و رفاه اجتماعی

پیش نیاز یا همزمان	تعداد ساعت			تعداد واحد			نام درس	کد درس
	عملی	نظری	جمع	عملی	نظری	جمع		
-	-	۵۱	۵۱	-	۳	۳	مفاهیم اصلی و رویکردهای نوین رفاه و سلامت اجتماعی	۱۹
-	-	۱۷	۱۷	-	۱	۱	مقتدرسازی گروههای هدف رفاه و سلامت اجتماعی(نظری)	۲۰
۲۰	۳۴	-	۳۴	۱	-	۱	مقتدرسازی گروههای هدف رفاه و سلامت اجتماعی(عملی)	۲۱
-	-	۳۴	۳۴	-	۲	۲	تحلیل و نقد سیاستهای رفاه و سلامت اجتماعی(نظری)	۲۲
۲۲	۳۴	-	۳۴	۱	-	۱	تحلیل و نقد سیاستهای رفاه و سلامت اجتماعی(عملی)	۲۳
-	-	۳۴	۳۴	-	۲	۲	بیمه‌های اجتماعی و سلامت	۲۴
-	-	۳۴	۳۴	-	۲	۲	تعیین کننده های اجتماعی سلامت	۲۵
-	-	۳۴	۳۴	-	۲	۲	تحلیلهای پیشرفته در تحقیقات رفاه و سلامت اجتماعی(نظری)	۲۶
۲۶	۳۴	-	۳۴	۱	-	۱	تحلیلهای پیشرفته در تحقیقات رفاه و سلامت اجتماعی(عملی)	۲۷
-	-	۱۷	۱۷	-	۱	۱	ارزشیابی و تحقیقات کاربردی در رفاه و سلامت اجتماعی(نظری)	۲۸
۲۸	۳۴	-	۳۴	۱	-	۱	ارزشیابی و تحقیقات کاربردی در رفاه و سلامت اجتماعی(عملی)	۲۹
۲۶	-	۱۷	۱۷	-	۱	۱	روشهای همه‌گیرشناسی اجتماعی(نظری)	۳۰
۳۰	۳۴	-	۳۴	۱	-	۱	روشهای همه‌گیرشناسی اجتماعی(عملی)	۳۱
-	-	۳۴	۳۴	-	۲	۲	اقتصاد سلامت	۳۲
						۲۰	پایان نامه	۳۳
جمع							۴۱	

جدول ج. دروس اختصاصی اختیاری (noncore) دوره دکتری تخصصی سلامت و رفاه اجتماعی

کد درس	نام درس	تعداد واحد			تعداد ساعت			پیش نیاز یا همزمان
		جمع	نظری	عملی	جمع	نظری	عملی	
۳۴	فلسفه علم	۲	۲	-	۳۴	۳۴	-	
۳۵	آسیبهای اجتماعی	۲	۲	-	۳۴	۳۴	-	
۳۶	مدیریت و انتقال دانش	۲	۲	-	۳۴	۳۴	-	
۳۷	تجزیه و تحلیل سیستمها	۲	۲	-	۳۴	۳۴	-	
۳۷	رفاه و تأمین اجتماعی	۲	۲	-	۳۴	۳۴	-	
۳۹	تاریخچه رفاه و سلامت اجتماعی در ایران، اسلام و جهان	۲	۲	-	۳۴	۳۴	-	
۴۰	مدیریت نوین سازمانهای بخش عمومی	۲	۲	-	۳۴	۳۴	۱۹	
جمع		۱۴						

* دانشجویان می‌بایست ۴ واحد از دروس فوق (جدول ج) را متناسب با موضوع پایان‌نامه، موافقت استاد راهنما، و تأیید شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه بگذرانند.

فصل سوم
مشخصات دروس برنامه آموزشی
دوره دکتری تخصصی (Ph.D.) رشته سلامت و رفاه اجتماعی

نام درس: سیستمهای اطلاع‌رسانی پزشکی

کد درس: ۰۱

پیش‌نیاز یا همزمان: ندارد

تعداد واحد: ۱ (۰/۵ واحد نظری - ۰/۵ واحد عملی)

نوع واحد: نظری - عملی

هدف کلی درس: دانشجو باید در پایان این درس بتواند اجزاء مختلف یک رایانه شخصی را بشناسد و عملکرد هریک را بداند، با سیستم عامل ویندوز آشنا باشد، بتواند آن را نصب و رفع ایراد بکند و کار با برنامه‌های کاربردی مهم را فرا گیرد. همچنین توانایی استفاده از الگوهای کتابخانه‌ای و روشهای مختلف جستجو در بانکهای اطلاعاتی مهم در رشته تحصیلی خود را داشته باشد و با سرویسهای کتابخانه‌ای دانشگاه محل تحصیل خود آشنا شود. از جمله اهداف دیگر این درس آشنایی با مرورگرهای معروف اینترنت است به گونه‌ای که دانشجو بتواند با موتورهای جستجو کار کند و با سایتهای معروف و مفید اطلاعاتی رشته خود آشنا شود. در پایان، دانشجو باید توانایی ایجاد و استفاده از پست الکترونیکی جهت ارسال و دریافت نامه و فایل را داشته باشد.

شرح درس: در این درس دانشجو با اجزای مختلف رایانه‌ی شخصی، سیستم عامل ویندوز، اینترنت، سایتهای مهم، پست الکترونیکی و بانکهای اطلاعاتی آشنا می‌شود تا بتواند به طور عملی از رایانه و امکانات آن برای مطالعه و تحقیق در رشته خود استفاده کند.

رئوس مطالب (۹ ساعت نظری - ۱۷ ساعت عملی):

* آشنایی با رایانه‌ی شخصی:

۱- شناخت اجزای مختلف سخت افزاری رایانه شخصی و لوازم جانبی.

۲- کارکرد و اهمیت هریک از اجزای سخت افزاری و لوازم جانبی.

* آشنایی و راه‌اندازی سیستم عامل ویندوز:

۱- آشنایی با تاریخچه‌ی سیستم عامل‌های پیشرفته خصوصاً ویندوز.

۲- قابلیت و ویژگی‌های سیستم عامل ویندوز.

۳- نحوه‌ی استفاده از Help ویندوز.

۴- آشنایی با برنامه‌های کاربردی مهم ویندوز.

* آشنایی با بانکهای اطلاعاتی مهم و نرم افزارهای عملی - کاربردی رشته تحصیلی.

۱- معرفی و ترمینولوژی اطلاع‌رسانی.

۲- آشنایی با نرم افزارهای کتب مرجع رشته تحصیلی روی لوح فشرده و نحوه استفاده از آنها.

۳- آشنایی با بانکهای اطلاعاتی نظیر: Medline, Embase, Biological Abstract و ... و نحوه‌ی جستجو در آنها.

۴- آشنایی با مجلات الکترونیکی Full-Text موجود روی لوح فشرده و روشهای جستجو در آنها.

*آشنایی با اینترنت:

- ۱- آشنایی با شبکه‌های اطلاع‌رسانی.
- ۲- آشنایی با مرورگرهای مهم اینترنت و فراگیری ابعاد مختلف آن.
- ۳- فراگیری نحوه‌ی تنظیم مرورگر اینترنت برای اتصال به شبکه.
- ۴- نحوه‌ی کار و جستجو با موتورهای جستجوی مهم.
- ۵- آشنایی با چند سایت معروف و مهم رشته‌ی تحصیلی.

منابع :

- 1- Finding Information in Science, Technology and Medicine Jill Lambert, Taylor & Francis, latest edition.
- 2- Information Technology Solutions for Healthcare Krzysztof Zieliński et al., latest edition.

شیوه ارزشیابی دانشجو:

- در حیطه شناختی: ارزشیابی دانشجو در اواسط و پایان دوره بصورت تشریحی انجام می‌شود.
- در حیطه روانی- حرکتی: آزمون عملی مهارت دانشجو در استفاده از رایانه، سیستم عامل ویندوز و جستجوی اینترنتی با استفاده از چک لیست انجام می‌گیرد.

پیش نیاز یا همزمان : ندارد

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

هدف : آشنایی دانشجویان با روش‌های انجام تحقیق و کاربرد آن در حل مسائل به صورت تنظیم طرح تحقیق، گردآوری اطلاعات و چگونگی تجزیه و تحلیل نتایج و گزارش نهایی

رئوس مطالب : (۲۴ ساعت نظری)

- کلیات پژوهش
- پژوهش‌های کیفی :
- مزایا و محدودیتها
- مشاهده مشارکتی (participant observation)
- بحث گروهی متمرکز (focus group discussion)
- مصاحبه عمیق (in-depth interview)
- مطالعه موردی و سلسله موارد (case-series study)
- پژوهش‌های اسنادی و تحلیل محتوا (content analysis)
- تحلیل گفتمان و گفت‌وگو (discourse & conversation analysis)
- چک لیست و پرسشنامه در پژوهش‌های کیفی
- طبقه‌بندی و تحلیل داده‌های کیفی
- اعتبار و پایایی در پژوهش‌های کیفی
- پژوهش‌های کمی
- زمینه‌یابی پرسشنامه‌ای
- مصاحبه ساختار یافته
- زمینه‌یابی مقطعی (cross-sectional)
- زمینه‌یابی طولی (cohort)
- پژوهش‌های مداخله‌ای و شبه مداخله‌ای (experimental & quasi-experimental)
- اقدام پژوهی (action research) و سایر پژوهش‌های ارزشیابی
- اعتبار و پایایی در پژوهش‌های کمی

منابع :

- (۱) آتسکندر، پیتر، روشهای تجربی تحقیق اجتماعی، آخرین انتشار.
  - (۲) دو ورژه، موريس، روشهای علوم اجتماعی، آخرین انتشار.
  - (۳) دوواس، د. را. روش پیمایشی در تحقیق اجتماعی، آخرین انتشار.
  - (۴) رفیع پور، فرامرز، کندوکاوها و پنداشته‌ها، آخرین انتشار.
  - (۵) ساروخانی باقر، روشهای تحقیق در علوم اجتماعی (۲ جلد)، آخرین انتشار.
  - (۶) کاترین، مارشال و همکار، روش تحقیق کیفی، آخرین انتشار.
7. Bryman A and Burges. RG, Analyzing Qualitative Data, Routledge, The last edition.
8. Jone RA, Research Methods in the Social & Behavioral Sciences, Sinauer Associates, Sunderland, The last edition.
9. Stake E, The Art of Case Study Research, SAGE, The last edition.
10. Stringer ET, Action Reasearch, SAGE, The last edition.

شیوه ارزشیابی دانشجو:

ارزشیابی تکوینی، در طول نیمسال با رعایت اصل دانشجومحوری از طریق ارزیابی نحوه انجام تکالیف کتبی یا شفاهی و ارزشیابی نهایی، در پایان نیمسال از طریق ارزیابی عملکرد دانشجو در آزمون کتبی .

کد درس : ۰۳

نام درس: روش تحقیق پیشرفته در توسعه و رفاه اجتماعی (عملی)

پیش نیاز یا همزمان : روش تحقیق پیشرفته در توسعه و رفاه اجتماعی (نظری)

تعداد واحد : ۱

نوع واحد : عملی

هدف : آشنایی دانشجویان با روش‌های انجام تحقیق و کاربرد آن در حل مسائل به صورت تنظیم طرح تحقیق، گردآوری اطلاعات و چگونگی تجزیه و تحلیل نتایج و گزارش نهایی

رئوس مطالب : (۳۴ ساعت عملی)

- کلیات پژوهش
- پژوهش‌های کیفی :
- مزایا و محدودیتها
- مشاهده مشارکتی (participant observation)
- بحث گروهی متمرکز (focus group discussion)
- مصاحبه عمیق (in-depth interview)
- مطالعه موردی و سلسله موارد (case-series study)
- پژوهشهای اسنادی و تحلیل محتوا (content analysis)
- تحلیل گفتمان و گفت‌وگو (discourse & conversation analysis)
- چک لیست و پرسشنامه در پژوهشهای کیفی
- طبقه‌بندی و تحلیل داده‌های کیفی
- اعتبار و پایایی در پژوهشهای کیفی
- پژوهش‌های کمی
- زمینه‌یابی پرسشنامه‌ای
- مصاحبه ساختار یافته
- زمینه‌یابی مقطعی (cross-sectional)
- زمینه‌یابی طولی (cohort)
- پژوهشهای مداخله‌ای و شبه مداخله‌ای (experimental & quasi-experimental)
- اقدام پژوهشی (action research) و سایر پژوهشهای ارزشیابی
- اعتبار و پایایی در پژوهشهای کمی

منابع :

۱. آتسکندر، پیتر، روشهای تجربی تحقیق اجتماعی، آخرین انتشار.
۲. دو ورژه، موريس، روشهای علوم اجتماعی، آخرین انتشار.
۳. دوواس، د. را. روش پیمایشی در تحقیق اجتماعی، آخرین انتشار.
۴. رفیع پور، فرامرز، کندوکاوها و پنداشته‌ها، آخرین انتشار.
۵. ساروخانی باقر، روشهای تحقیق در علوم اجتماعی (۲ جلد)، آخرین انتشار.
۶. کاترین، مارشال و همکار، روش تحقیق کیفی، آخرین انتشار.

7. Bryman A and Burges, RG. Analyzing Qualitative Data, Routledge. The last edition.

8.. Jone RA, Research Methods in the Social & Behavioral Sciences, Sinauer Associates, Sunderland, The last edition.

9. Stake E, The Art of Case Study Research, SAGE, The last edition.

10. Stringer ET, Action Research, SAGE, The last edition.

شیوه ارزشیابی دانشجو:

ارزشیابی تکوینی، در طول نیمسال با رعایت اصل دانشجو محوری از طریق ارزیابی نحوه انجام تکالیف کتبی یا شفاهی و ارزشیابی نهایی، در پایان نیمسال از طریق ارزیابی عملکرد دانشجو در آزمون عملی .

هدف : آشنایی دانشجویان با ابعاد مختلف مشکلات، مسائل و آسیب‌های اجتماعی در ایران و جهان، مطالعه دیدگاه‌های عمده جامعه شناختی و آشنایی اجمالی با روشهای پیشگیری

رئوس مطالب : (۳۴ ساعت)

- تعریف مشکل اجتماعی، اهداف بررسی، انواع مشکلات اجتماعی، روش‌های پژوهش در مشکلات اجتماعی
- سبب شناسی مشکلات اجتماعی (علل اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی، سیاسی، جسمانی و روانی)
- جامعه‌شناسی مشکلات اجتماعی (نظریه‌های جامعه‌شناختی مشکلات و آسیب‌های اجتماعی)
- تصویر جامعه ایران از نظر مشکلات اجتماعی
- مشکلات خانوادگی (تعریف، انواع، علل، تصویر جهانی، وضعیت ایران، روشهای پیشگیری)
- مشکلات آموزشی (تعریف، انواع، علل، تصویر جهانی، وضعیت ایران، روشهای پیشگیری)
- مشکلات ناشی از نابرابری‌های اجتماعی (تعریف، انواع، علل، تصویر جهانی، وضعیت ایران، روشهای پیشگیری)
- مشکلات بهداشتی (تعریف، انواع، علل، تصویر جهانی، وضعیت ایران، روشهای پیشگیری)
- مشکلات جمعیتی (تعریف، انواع، علل، تصویر جهانی، وضعیت ایران، روشهای پیشگیری)
- مشکلات شهرنشینی (تعریف، انواع، علل، تصویر جهانی، وضعیت ایران، روشهای پیشگیری)
- آسیب‌های اجتماعی : خودکشی، فحشا، اعتیاد، فقر، ... (تعریف، انواع، علل، تصویر جهانی، وضعیت ایران، روشهای پیشگیری)
- سایر آسیب‌های اجتماعی (تعریف، انواع، علل، تصویر جهانی، وضعیت ایران، روشهای پیشگیری)

منابع :

- ۱) ستوده، هدایت ا... آسیب شناسی اجتماعی، آخرین انتشار.
- ۲) سخاوت، جعفر، جامعه شناسی انحرافات اجتماعی، آخرین انتشار.
- ۳) سیف‌الهی، سیف ا...، جامعه‌شناسی مسائل اجتماعی در ایران، آخرین انتشار.
- ۴) محسنی، منوچهر، انحرافات اجتماعی، انگیزه‌ها و علل خودکشی، آخرین انتشار.
- ۵) هیون، گوردون، پیشگیری از جرم، ترجمه علیرضا کلدی و همکار، آخرین انتشار.

6. Braun J, Social Pathology in Comparative Perspective, London: Praeger Press, The last edition.
7. Coleman J. W. ET. Al, Social Problems, Harper Collins College Publishers, The last edition.
8. Lawson T., Crime & Deviance, Macmillan Press, The last edition.
9. Lawson Tony et al., Crime & Deviance, London: Macmillan, The last edition.
10. Mooney Linda et al., Understanding Social Problems, New York: West Publishing Co., The last edition.

شیوه ارزیابی دانشجو:

ارزیابی تکوینی، در طول نیمسال با رعایت اصل دانشجومحوری از طریق ارزیابی نحوه انجام تکالیف کتبی یا شفاهی و ارزیابی نهایی، در پایان نیمسال از طریق ارزیابی عملکرد دانشجو در آزمون کتبی.

هدف : آشنایی دانشجویان با مفاهیم سلامت، سلامت اجتماعی و سنجش آن .

رئوس مطالب : (۳۴ ساعت)

تعاریف سلامتی - ابعاد سلامتی - طیف سلامتی - عوامل تعیین کننده سلامتی
تعاریف سلامت اجتماعی، کیفیت زندگی، رفاه اجتماعی، توسعه انسانی، توسعه پایدار، ...
سنجش سلامت : نشانگرهای بهداشتی، زیست محیطی، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی
سنجش سلامت اجتماعی :

- شاخص توسعه انسانی (Human Development Index)
- شاخص سلامت اجتماعی در چند کشور جهان (Social Health Index)
- شاخص رفاه و آسایش و رمننت (Vermont Social Well-being Index)
- شاخص کیفیت زندگی (Quality of Life Index)
- شاخص های جامعه سالم، توسعه پایدار و ...

منابع :

- 1) ای و پارک، درسنامه پزشکی پیشگیری و اجتماعی (کلیات خدمات بهداشتی)، آخرین انتشار-پارک جی
- 2) Brink Satya & Zeesman Allen, Measuring social wellbeing : An Index of social health for canada, Applied Research Branch, Strategic policy, Human Resources Development Canada, The last edition.
- 3) Naidos Jennie & Wills Jane, "Health promotion" 2nd Ed, Jondon Bailliere Tindoll, The last edition.
- 4) Taylor-Shaw, Measurement of Community Health: The Social Health Index, University Press of America, The last edition.

شیوه ارزشیابی دانشجویان:

ارزشیابی تکوینی، در طول نیمسال با رعایت اصل دانشجوی محور از طریق ارزیابی نحوه انجام تکالیف کتبی یا شفاهی و ارزشیابی نهایی، در پایان نیمسال از طریق ارزیابی عملکرد دانشجویان در آزمون کتبی .

پیش نیاز یا همزمان : ندارد

تعداد واحد : ۱

نوع واحد : نظری

هدف : آشنایی دانشجویان با تعاریف و انواع انحرافات اجتماعی (نظیر جرم، فحشا و انحرافات جنسی و ...) و روشهای پیشگیری از انحرافات اجتماعی و آشنایی با تعریف، اصول و اهداف و راهبردهای ارتقای سلامت روانی - اجتماعی .

رئوس مطالب : (۱۷ ساعت نظری)

- تعاریف و انواع انحرافات اجتماعی (جرم، اعتیاد، فحشا و انحرافات جنسی، خشونت)
- نظریه‌ها و سبب‌شناسی انواع انحرافات اجتماعی
- پیشگیری مبتنی بر محیطهای اجتماعی (محل، مدرسه، محل کار)
- تعاریف سلامت اجتماعی و مفاهیم مرتبط (کیفیت زندگی، سلامت روانی، توسعه انسانی، توسعه پایدار، ...)
- مفهوم ارتقاء (Promotion) و رابطه آن با پیشگیری (Prevention)
- اصول، اهداف، و راهبردهای ارتقای سلامت روانی - اجتماعی

منابع:

- 1- Egger G, Donovan R, Spark R. Health and the Media, Principles and Practices for Health Promotion, McGraw Hill, Rosenville, The last edition.
- 2- Rappaport J, Seidman E, Handbook of Community Psychology, Kluwer Academic/Plenum Publishers, New York, The last edition.
- 3- Rosenbaum DP, Lurigio AJ, Davis RC, The Prevention of Crime, Social and Situational Strategies, West/Wadsworth, Belmont, The last edition.

شیوه ارزشیابی دانشجویان:

ارزشیابی تکوینی، در طول نیمسال با رعایت اصل دانشجو محور از طریق ارزیابی نحوه انجام تکالیف کتبی یا شفاهی و ارزشیابی نهایی، در پایان نیمسال از طریق ارزیابی عملکرد دانشجو در آزمون کتبی .

کد درس : ۰۷

نام درس: فنون پیشگیری از انحرافات اجتماعی و ارتقای سلامت اجتماعی (عملی)

پیش نیاز یا همزمان : فنون پیشگیری از انحرافات اجتماعی و ارتقای سلامت اجتماعی (نظری)

تعداد واحد : ۱

نوع واحد : عملی

هدف : آشنایی دانشجویان با تعاریف و انواع انحرافات اجتماعی (نظیر جرم، فحشا و انحرافات جنسی و ...) و روشهای پیشگیری از انحرافات اجتماعی و آشنایی با تعریف، اصول و اهداف و راهبردهای ارتقای سلامت روانی - اجتماعی .

رئوس مطالب : (۳۴ ساعت عملی)

- روشهای پیشگیری از انحرافات اجتماعی

مشاوره

تدبیر فشار روانی (Stress Management)

تدبیر خشم (Anger Management)

حل اختلاف (Conflict Resolution)

آگاهسازی (Information, Education, Communication)

پیشگیری مبتنی بر محیطهای اجتماعی (محل، مدرسه، محل کار)

نمونه‌های برنامه‌های ارتقای سلامت روانی - اجتماعی

منابع:

1. Egger G, Donovan R, Spark R, Health and the Media, Principles and Practices for Health Promotion, McGraw Hill, Rosenville, The last edition.
2. Rappaport J, Seidman E, Handbook of Community Psychology, Kluwer Academic/Plenum Publishers, New York, The last edition.
3. Rosenbaum DP, Lurigio AJ, Davis RC, The Prevention of Crime, Social and Situational Strategies, West/Wadsworth, Belmont, The last edition.

شیوه ارزشیابی دانشجویان:

ارزشیابی تکوینی، در طول نیمسال با رعایت اصل دانشجومحوری از طریق ارزیابی نحوه انجام تکالیف کتبی یا شفاهی و ارزشیابی نهایی، در پایان نیمسال از طریق ارزیابی عملکرد دانشجو در آزمون عملی.

نام درس: نظریه‌های رفاه اجتماعی

کد درس: ۰۸

پیش نیاز یا همزمان: ندارد

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

هدف: آشنا ساختن دانشجویان با ابعاد مختلف و نظریه‌های اساسی و مکاتب رفاه اجتماعی در حوزه‌های سیاسی، اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و ...

رئوس مطالب: (۲۴ ساعت نظری)

- تعریف و ماهیت رفاه و قلمرو رفاه اجتماعی
- تعریف و ابعاد نظریه‌های رفاه اجتماعی: برابری، عدالت اجتماعی و اقتصادی، آزادی، شهروندی، مفاهیم اصلی سیاسی، مفاهیم اصلی جامعه‌شناختی، مکاتب رفاه، تقسیمات اجتماعی نوین.

نظریه‌های مختلف رفاه اجتماعی:

- نظریه‌های مارکسیستی رفاه اجتماعی: مارکسیست ارتدکس - مارکسیست انقلابی - نئومارکسیست (انتقادی - فرانکفورت - فلسفی)
- نظریه‌های لیبرالیستی و محافظه‌کارانه رفاه اجتماعی: نظریه‌های لیبرالیستی کلاسیک (اصحاب قرارداد)، نظریه‌های نئولیبرالیستی (هایک، راولز، نوزیک، فریدمن و ...)، نظریات کارکردگرا - ساختارگرا (از پارسونز تا نیکولاس لومان)، نظریات الیستی و پلورالیستی (از پاره‌تو تا رابرت دال)، سوسیال دمکراسی، نظریات سیستمی، سیبرنتیکی، مورفوتنیکی و ...
- نظریه‌های واقع‌گرایی و روان‌شناسی اجتماعی رفاه

مکاتب رفاه اجتماعی:

- مکاتب راست دموکراتیک رفاه: محافظه‌کاری، لیبرالیسم، نئولیبرالیسم
- مکاتب چپ دموکراتیک رفاه: سوسیال دمکراسی، پوپولیسم
- مکاتب راست اقتدارگرای رفاه: توتالیترالیسم راست، آتوریترانیسم، کورپوراتیسم
- مکاتب چپ اقتدارگرای رفاه: سوسیالیسم، توتالیترالیسم چپ
- مکتب فمینیست
- مکتب سبزها

نظریه‌های رفاه اجتماعی در اسلام

نظریه‌های رفاه اجتماعی و نظریه‌های مشارکت سیاسی، اقتصادی، اجتماعی

منابع:

- 1) Baldock, J. Manning, N. Miller, S. and Vickerstaff, S. (eds.), Social Policy, Oxford University Press, The last edition.
- 2) Chelf, C. P., Controversial Issues in Social Welfare Policy: Government and the Pursuit of Happiness, Newbury Park, SAGE, The last edition.
- 3) George, V. and Wilding, P., Welfare and Ideology, Harvester Wheatsheaf, Hertfordshire, The last edition.

شیوه ارزیابی دانشجو:

ارزشیابی تکوینی، در طول نیمسال با رعایت اصل دانشجومحوری از طریق ارزیابی نحوه انجام تکالیف کتبی یا شفاهی و ارزشیابی نهایی، در پایان نیمسال از طریق ارزیابی عملکرد دانشجو در آزمون کتبی.

هدف : آشنایی دانشجویان با جنبه‌های جامعه شناختی مسائل رفاه اجتماعی و افزایش توان آنان در تحلیل جامعه‌شناختی مسائل .

رئوس مطالب : (۳۴ ساعت نظری)

تحلیل جامعه شناسانه موضوعها و مسائل اجتماعی :

- فقر و نابرابری‌های اجتماعی

- قشربندی اجتماعی

- مسائل شهرنشینی

- مسائل روستایی

- مسائل آموزشی

مسائل مربوط به گروههای اجتماعی :

- کودکان، نوجوانان و جوانان

- سالمندان

- زنان

- خانواده

- مسائل بهداشتی و درمانی

- سایر مسائل

منابع :

سو آلویس، تغییر اجتماعی و توسعه، آخرین انتشار.

Carter John, Postmodernity and the Fragmentation of Welfare London: Routledge, The last edition.

Giddens A., The Consequences of Modernity. Cambridge: Polity Press, The last edition.

Hicks Alexander, Social Democracy and Welfare Capitalism, London: SAGE, The last edition.

Hobson John M., The Wealth of States: A Comparative Sociology of International Economic and Political Change, Cambridge: Cambridge University Press, The last edition.

Hoogvelt A. M., The Third World in Global Development, London: Macmillan, The last edition.

J. E. Goldthorpe, The Sociology of Post-Colonial Societies, Cambridge: Cambridge University Press, The last edition.

S. Gurusamy, Development Sociology, London: Sterling Publishers, The last edition.

Sainsbury Diane, Gender, Equality and Welfare States, Cambridge University Press, The last edition.

شیوه ارزیابی دانشجو:

ارزشیابی تکوینی، در طول نیمسال با رعایت اصل دانشجومحوری از طریق ارزیابی نحوه انجام تکالیف کتبی یا شفاهی و ارزشیابی نهایی، در پایان نیمسال از طریق ارزیابی عملکرد دانشجو در آزمون کتبی .

کد درس : ۱۰

نام درس: سیاست‌های اجتماعی و برنامه‌های توسعه (نظری)

پیش نیاز یا همزمان : ندارد

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

هدف : آشنا ساختن دانشجویان با محتوای سیاست اجتماعی (social policy) و اهمیت انتخاب مدل مناسب رفاه اجتماعی در برنامه‌های توسعه

رئوس مطالب : (۳۴ ساعت نظری)

- تعریف قلمرو مطالعه، تاریخچه و تحولات سیاست اجتماعی
- سیاست اجتماعی و دولت رفاه
- شاخص‌ها، معیارها و ابزارها در سیاست اجتماعی
- سیاست اجتماعی و سیاست اقتصادی و رابطه بین آنها
- نقش آمارهای جمعیتی و تغییرات آن در برنامه‌های توسعه و سیاست اجتماعی
- اهمیت پژوهش در برنامه‌ریزی و تدوین سیاستهای اجتماعی

منابع:

- ۱) تیرل وال ا. پ، رشد و توسعه، آخرین انتشار.
- ۲) سازمان بهزیستی کشور (شورای برنامه‌ریزی)، به سوی نظام جامع رفاه اجتماعی، آخرین انتشار.
- ۳) سن آ، اقتصاد و اخلاق، آخرین انتشار.
- ۴) سن آ، برابری و آزادی، آخرین انتشار.
- ۵) عظیمی ح، ایران امروز در آینه مباحث توسعه، آخرین انتشار.
- ۶) قانون برنامه‌های توسعه اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی ایران از برنامه چهارم قبل از انقلاب اسلامی ایران تاکنون
- 7) Baldock, J., Manning, N. Miller, s. and Vickerstaff, S. (eds.), Social Policy, Oxford University Press. 'The last edition.
- 8) Ghai, D, (Ed.), Social Development and Public: A Study of Some Successful Experiences. St. Martin's Press. The last edition.
- 9) Ismael, J. S. (Ed.), Social Welfare and Social Development: Asian Experiences, Detselig Enterprises, The last edition.
- 10) Sen A, Development as Freedom, Oxford, Oxford University Press, The last edition.

شیوه ارزیابی دانشجو:

ارزشیابی تکوینی، در طول نیمسال با رعایت اصل دانشجومحوری از طریق ارزیابی نحوه انجام تکالیف کتبی یا شفاهی و ارزشیابی نهایی، در پایان نیمسال از طریق ارزیابی عملکرد دانشجو در آزمون کتبی.

هدف : آشنا ساختن دانشجویان با محتوای سیاست اجتماعی (social policy) و اهمیت انتخاب مدل مناسب رفاه اجتماعی در برنامه‌های توسعه

رئوس مطالب : (۲۴ ساعت عملی)

- هزینه‌های بخش عمومی و منابع مالی تامین خدمات رفاهی در چارچوب سیاست اجتماعی
- سیاست اجتماعی در حوزه‌های :

- بهداشت

- آموزش

- مسکن

- تامین اجتماعی

- خدمات اجتماعی

- اشتغال

- نقش آمارهای جمعیتی و تغییرات آن در برنامه‌های توسعه و سیاست اجتماعی
- گروه‌های هدف و سیاست‌های اجتماعی
- تعیین نیازهای گروه‌های هدف در برنامه‌ریزی‌های توسعه و سیاست اجتماعی در زمینه‌های : بهداشت، مسکن، آموزش، اشتغال، ارائه خدمات اجتماعی
- سیاست‌های اجتماعی و برنامه‌های توسعه در ایران

منابع:

۱. تیرل وال ا. پ، رشد و توسعه، آخرین انتشار.
۲. سازمان بهزیستی کشور (شورای برنامه‌ریزی)، به سوی نظام جامع رفاه اجتماعی، آخرین انتشار.
۳. سن آ، اقتصاد و اخلاق، آخرین انتشار.
۴. سن آ، برابری و آزادی، آخرین انتشار.
۵. عظیمی ح، ایران امروز در آینه مباحث توسعه، آخرین انتشار.
۶. قانون برنامه‌های توسعه اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی ایران از برنامه چهارم قبل از انقلاب اسلامی ایران تاکنون

7. Baldock, J., Manning, N. Miller, S. and Vickerstaff, S. (eds.), Social Policy, Oxford University Press, The last edition.

8. Ghai, D. (Ed.), Social Development and Public: A Study of Some Successful Experiences, St. Martin's Press, The last edition.

9. Ismael, J. S. (Ed.), Social Welfare and Social Development: Asian Experiences, Detsclig Enterprises, The last edition.

10. Sen A, Development as Freedom, Oxford, Oxford University Press. The last edition.

شیوه ارزیابی دانشجو:

ارزیابی تکوینی، در طول نیمسال با رعایت اصل دانشجومحوری از طریق ارزیابی نحوه انجام تکالیف کتبی یا شفاهی و ارزیابی نهایی، در پایان نیمسال از طریق ارزیابی عملکرد دانشجو در آزمون عملی.

نام درس: برنامه‌ریزی و مدیریت استراتژیک

کد درس: ۱۲

پیش‌نیاز یا همزمان: ندارد

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

هدف: آشنا ساختن دانشجویان با مفاهیم اصلی و مبانی برنامه‌ریزی و مدیریت استراتژیک و اهمیت کاربرد آن در موفقیت سازمانهای دولتی و غیردولتی (NGOs) ارائه دهنده خدمات اجتماعی و رفاهی.

رئوس مطالب: (۲۴ ساعت)

- مفاهیم اصلی و مبانی برنامه‌ریزی و مدیریت استراتژیک
- ماهیت و ارزش برنامه‌ریزی و مدیریت استراتژیک
- مشخصات برنامه‌ریزی و مدیریت استراتژیک در سازمانهای دولتی و غیردولتی بخش رفاه اجتماعی
- فرآیند برنامه‌ریزی و مدیریت استراتژیک
- سنجش محیط خارجی (اقتصادی، اجتماعی، سیاسی، عملیاتی، جغرافیایی)
- تجزیه و تحلیل سازمان و جهت‌گیری استراتژیک
- تدوین هدفهای بلند مدت و استراتژیهای اصلی
- تجزیه و تحلیل و انتخاب استراتژی مناسب
- عملیاتی کردن استراتژی
- کنترل و ارزیابی عملکرد گزینه‌های استراتژیک
- نهادی کردن استراتژی
- مدیریت مشارکتی
- اهمیت کاربرد برنامه‌ریزی و مدیریت استراتژیک در سازمانهای دولتی و غیردولتی ارائه دهنده خدمات اجتماعی و رفاهی و لزوم به کارگیری دیدگاه مدیریت مشارکتی در این سازمانها

منابع:

- 1) Ghai, D. (Ed.), Social Development and Public Policy: A Study of Some Successful Experiences. St. Martin's Press, The last edition.
- 2) Heginbotham, C., Managing Boundries Creatively: Multi-agency Action for Health. Conference paper, second International Research symposium on Public services Management, Aston University (UK,) 11-12 September, The last edition.
- 3) Ismael, J. S. (Ed.), Social Welfare and Social Development: Asian Experiences, Detselig Enterprises, The last edition.

- 4) Joyce, P., Strategic Management for the Public Services, Buckingham: Open University Press, The last edition.
- 5) Kaplan, R. S., and Norton, D. P., The Balanced Scoreboard: Translating Strategy into Action, Harvard Business School Press, The last edition.
- 6) Kearns, K. P., Managing for Accountability: Preserving the Public Trust in Public and Non-profit organizations, Jossey-Bass, The last edition.
- 7) Kearns, K. P., Private Sector Strategies for Social Sector Success, Jossey, Bass, The last edition.
- 8) Koteen J., Strategic Management in Public and Non Profit Organizations-Managing Public Concerns in an Era of Limits, Second edition, Praeger, The last edition.
- 9) Perrot, B. E., Managing Strategic Issues in the Public Service: Long Range Planning, , The last edition.

شیوه ارزیابی دانشجوی:

ارزیابی تکوینی، در طول نیمسال با رعایت اصل دانشجو محوری از طریق ارزیابی نحوه انجام تکالیف کتبی یا شفاهی و ارزیابی نهایی، در پایان نیمسال از طریق ارزیابی عملکرد دانشجو در آزمون کتبی .

نام درس: ارزشیابی برنامه‌ها و طرحهای رفاه اجتماعی (نظری)

کد درس: ۱۳

پیش‌نیاز یا همزمان: ندارد

تعداد واحد: ۱

نوع واحد: نظری

هدف: آشنا ساختن دانشجویان با مفاهیم و روشهای مختلف ارزشیابی طرحهای اجتماعی به منظور افزایش اثربخشی برنامه‌ها و طرحهای رفاه اجتماعی

رئوس مطالب: (۱۷ ساعت نظری)

- تعاریف و مفاهیم ارزشیابی برنامه
- ارزشیابی برنامه‌ها و بهگشت اجتماعی (Social betterment)
- روند جهانی تغییرات فرهنگی و سیاسی در برنامه‌های رفاه اجتماعی و تاثیر آن بر اهمیت روزافزون ارزشیابی
- مراحل مختلف ارزشیابی
- مدل ارزشیابی برنامه مبتنی بر نتیجه نهایی
- تعریف اجزاء تشکیل دهنده آن، روش، کاربرد و مقایسه با سایر نگرشهای ارزشیابی برنامه
- دیدگاههای مورد استفاده در ارزشیابی مبتنی بر نتیجه نهایی (ارزیابی عملکرد، ارزیابی از دیدگاه مشتری، ارزیابی کارکردی، ارزیابی شخصی)
- پارادایم جدید ارزشیابی

منابع:

- 1) Mark, M. M., and Henry. G. T., Evaluation: An Integrated Framework for Understanding, Guiding, and Improving Policies and Programs, John Wiley & Sons, The last edition.
- 2) Midgley, J., Social Development: The Development Perspective in Social Welfare, Sage Publications, The last edition.
- 3) Racino, J. A., Policy, Program Evaluation and Research in Disability: Community Support for All (Haworth Health and Social Policy), Haworth Publications, The last edition.
- 4) Sanderson, I., Evaluation, Learning and Effectiveness of Public Services, The last edition.
- 5) Schalock, R. L., Outcome-Based Evaluation, New York: Kluwer Academic/Plenum Publishers, The last edition.
- 6) Scheict, M. A., Designing and Using Process Evaluation, The last edition.

شیوه ارزشیابی دانشجو:

ارزشیابی تکوینی، در طول نیمسال با رعایت اصل دانشجومحوری از طریق ارزیابی نحوه انجام تکالیف کتبی یا شفاهی و ارزشیابی نهایی، در پایان نیمسال از طریق ارزیابی عملکرد دانشجو در آزمون کتبی.

هدف: آشنا ساختن دانشجویان با مفاهیم و روشهای مختلف ارزشیابی طرحهای اجتماعی به منظور افزایش اثربخشی برنامه‌ها و طرحهای رفاه اجتماعی

رئوس مطالب: (۳۴ ساعت عملی)

- مراحل مختلف ارزشیابی
- اندازه‌گیری عملکرد برنامه‌های رفاه اجتماعی و مقیاسهای مختلف آن (بسا زده، کیفیت، نتیجه‌نهایی، سطح مقیاسهای کارکردی)
- گامهای عملی برای استفاده از نتایج به منظور بهبود برنامه‌ها و طرحهای سازمانهای خدمات انسانی
- ارزشیابی اثربخشی
- ارزشیابی تاثیر برنامه
- ارزشیابی سیاستهای رفاه اجتماعی
- جمع‌آوری داده‌ها به منظور ارزشیابی طرحهای رفاه اجتماعی
- مدیریت داده‌ها به منظور ارزشیابی
- تجزیه و تحلیل و تهیه گزارش ارزشیابی
- کاربرد نتایج ارزشیابی در پیش‌بینی‌های آینده و اصلاح و بهبود برنامه‌ها و طرحهای رفاه اجتماعی

منابع:

1. Mark, M. M., and Henry, G. T., Evaluation: An Integrated Framework for Understanding, Guiding, and Improving Policies and Programs, John Wiley & Sons, The last edition.
2. Midgley, J., Social Development: The Development Perspective in Social Welfare, Sage Publications, The last edition.
3. Racino, J. A., Policy, Program Evaluation and Research in Disability: Community Support for All (Haworth Health and Social Policy), Haworth Publications, The last edition.
4. Sanderson, I., Evaluation. Learning and Effectiveness of Public Services, The last edition.
5. Schalock, R. L., Outcome-Based Evaluation, New York: Kluwer Academic/Plenum Publishers, The last edition.
6. Scheiet, M. A., Designing and Using Process Evaluation, The last edition.

شیوه ارزشیابی دانشجو:

ارزشیابی تکوینی، در طول نیمسال با رعایت اصل دانشجومحوری از طریق ارزیابی نحوه انجام تکالیف کتبی یا شفاهی و ارزشیابی نهایی، در پایان نیمسال از طریق ارزیابی عملکرد دانشجو در آزمون عملی.

هدف : آشنایی دانشجویان با مفاهیم و نظریه‌های اصلی اقتصاد رفاه و شاخص‌های اندازه‌گیری رفاه اجتماعی جهت درک و تحلیل رابطه اقتصاد رفاه و سیاست اجتماعی و ارائه تصویری از اقتصاد رفاه در ایران .

رئوس مطالب : (۲۴ ساعت)

- مرور مفاهیم رفاه اجتماعی، رفاه فردی، رشد و توسعه
- روش شناسی در اقتصاد رفاه اجتماعی
- نظریه کلاسیک
- نظریه نوکلاسیک (بهینه پارتو در مصرف، رقابت و تعادل عمومی)
- نظریه‌های مارکسی و نومارکسی (تحلیل طبقاتی، برنامه‌ریزی و سوسیالیسم)
- نولیبرالیسم (جهانی سازی و رفاه اجتماعی فردی)
- نظریه دولت رفاه
- شاخص‌ها و روش‌های اندازه‌گیری
- شاخص‌های اندازه‌گیری رفاه (روش‌های اصلی، کمی، رتبه‌ای و ...)
- شاخص پیگو
- شاخص میشان
- شاخص موریس داب
- شاخص‌های سوسیالیستی و برنامه‌ای
- روش اندازه‌گیری توزیع (توزیع لورنز، ضریب جینی، توزیع پارتو)
- عوامل مؤثر بر رفاه اجتماعی و اقتصادی
- ساختار اقتصاد سیاسی و رفاه فردی و اجتماعی
- توزیع درآمد - مسائل طبقاتی
- قیمت‌ها و تورم
- اشتغال و رفاه
- سبد کالاهای مصرفی
- مسائل فرهنگی و اجتماعی

- برنامه‌ریزی و سیاستهای اجتماعی - اقتصادی رفاه
- مفهوم رشد و توسعه (چند نظریه اساسی)
- وظایف برنامه‌ریزی و سیاستهای اقتصادی با توجه به ساختار اقتصاد سیاسی
- هدفهای رفاهی برنامه‌ریزی و سیاستهای اقتصادی و تعارض آن با سایر هدفهای اقتصادی
- روشهای برنامه‌ریزی و سیاستگذاری
- اقتصاد رفاه در ایران
  - چند تجربه و الگوی جهانی
  - تاریخچه تحول خدمات رفاهی در ایران
  - مرور چند برنامه اقتصادی - اجتماعی (با ارائه آمار و ارقام)
  - توسعه، رشد، توزیع و رفاه در ایران (با ارائه آمار و ارقام)
  - نظام اسلامی و جنبه‌های کاربردی رفاه اجتماعی
  - تامین اجتماعی و بهزیستی در ایران
  - ساختار اقتصاد رفاه در ایران
  - اقتصاد سیاسی رفاه در ایران

منابع:

- ۱) اندازه شاخصهای فقر و نابرابری توزیع درآمد در ایران، مرکز آمار ایران، آخرین انتشار.
- ۲) رادالیون م، مقایسه فقر، آخرین انتشار.
- ۳) رئیس دانا ف، کم توسعه‌گی اجتماعی - اقتصادی، آخرین انتشار.
- ۴) لوکایدن ژ و دیگران، بررسی تحلیلی توزیع درآمد و توسعه اقتصادی، آخرین انتشار.

5)Donnison D, The Politics of Poverty, Martin, Rolbertson. Oxford, The last edition.

6)Hunt D, Economic Theory of Development, Harvester Wheatsheaf, Hertfordshire, The last edition.

7)Stewart F, Adjustment and Poverty, Routledg, London, The last edition.

شیوه ارزشیابی دانشجویان:

ارزشیابی تکوینی، در طول نیمسال با رعایت اصل دانشجومحوری از طریق ارزیابی نحوه انجام تکالیف کتبی یا شفاهی و ارزشیابی نهایی، در پایان نیمسال از طریق ارزیابی عملکرد دانشجویان در آزمون کتبی.

هدف : آشنا ساختن دانشجویان با مفاهیم اصلی حقوق تامین و رفاه اجتماعی، قوانین ملی و بین‌المللی جهت درک و تحلیل رابطه حقوق رفاه و گروه‌های هدف رفاه اجتماعی .

رئوس مطالب : (۲۴ ساعت)

- تعاریف و مفاهیم و اصطلاحات مربوط به حقوق تامین و رفاه
- بررسی اجمالی سابقه تاریخی حقوق مربوط به تامین و رفاه
- تفکیک حقوق به حقوق عمومی و حقوق خصوصی
- مکاتب مختلف حقوقی
- تعریف، ویژگیها، و مصادیق گروه‌های هدف رفاه اجتماعی
- تعریف، مبانی و ارکان رفاه اجتماعی و نسبت حقوق با آنها
- موازین کلی حقوق بشر و گروه‌های هدف رفاه اجتماعی
- رفاه اجتماعی در مقررات و قوانین بین‌المللی
- سازوکارهای ملی حمایت از گروه‌های هدف رفاه اجتماعی
- رفاه اجتماعی در مقررات و قوانین ایران
- کارگزاریهای تخصصی ملل متحد و حقوق گروه‌های هدف رفاه اجتماعی
- سازمانهای غیردولتی و حمایت از حقوق گروه‌های هدف رفاه اجتماعی

منابع:

- ۱) سعید آبادی، سعید، قوانین و مقررات مربوط به خانواده، زن در قانون اساسی، حقوق ملت در قانون اساسی، اشخاص در قانون ...، آخرین انتشار.
- ۲) مظفری ساوجی، مهدی، منابع حقوق کار، آخرین انتشار.
- ۳) منصور، جهانگیر، قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران : قانون اساسی مصوب ۱۳۵۸، اصلاحات و تغییرات و متمم قانون اساسی مصوب ۱۳۶۸، آخرین انتشار.
- ۴) منصور، جهانگیر، قوانین و مقررات کار و تامین اجتماعی : قانون کار، قانون بیمه بیکاری، قانون تامین اجتماعی، قانون ...، آخرین انتشار.

شیوه ارزشیابی دانشجویان:

ارزشیابی تکوینی، در طول نیمسال با رعایت اصل دانشجومحوری از طریق ارزیابی نحوه انجام تکالیف کتبی یا شفاهی و ارزشیابی نهایی، در پایان نیمسال از طریق ارزیابی عملکرد دانشجو در آزمون کتبی .

نام درس: خدمات اجتماعی و شناخت گروه‌های هدف (نظری)

کد درس: ۱۷

پیش نیاز یا همزمان: ندارد

تعداد واحد: ۱

نوع واحد: نظری

هدف: آشنا ساختن دانشجویان این رشته با مفاهیم، اصول و روش‌های خدمات اجتماعی و مسائل رفاهی گروه‌های هدف تا بتوانند در جهت توسعه رفاه اجتماعی و ارائه خدمات مناسب به گروه‌های هدف و توان بخشیدن به آنها شناخت کافی داشته باشند.

رئوس مطالب: (۱۷ ساعت نظری)

- پیدایش و شکل‌گیری خدمات اجتماعی
- تاثیر تحولات قرن‌های هجدهم و نوزدهم با تاکید بر انقلاب صنعتی
- شکل‌گیری نظریه دولت رفاه و خدمات اجتماعی
- تحول خدمات اجتماعی در جهان در دو دهه اخیر
- سابقه خدمات اجتماعی در ایران و تحول آن
- مفهوم خدمات اجتماعی و تحول آن در طول تاریخ
- رابطه خدمات اجتماعی و رفاه اجتماعی
- اصول اساسی خدمات اجتماعی
- مسئولیت‌پذیری اجتماعی
- نظریه‌ها و دیدگاه‌های خدمات اجتماعی
- خدمات اجتماعی فردی، بنیان‌ها و اهداف
- خدمات اجتماعی گروهی، بنیان‌ها و اهداف
- نظریه‌های مربوط به گروه اجتماعی مورد بررسی
- نقش‌ها و کارکردهای گروه اجتماعی و جایگاه آن در جامعه
- عوامل فرهنگی - اجتماعی تاثیرگذار بر رفاه گروه اجتماعی
- شرایط اقتصادی و رفاه گروه اجتماعی
- سازمانها و نهادهای بین‌المللی رفاه گروه اجتماعی
- خانواده و رفاه اجتماعی

2. Allen, I. And Perkins, E. (Eds), The Future of Family Care for Older People, London: HMSO, The last edition.
3. Gallagher B. J., The Sociology of Mental Illness, Prentice Hall, New Jersey, The last edition.
4. Harrington, M., Care and Equality: Inventing a new family politics, Routledge, The last edition.
5. Hirschman, N. J., and Liebert, V. (Eds.), Women and Welfare: Theory and Practice in the United States and Europe, The last edition.
6. Holloway, S. D. (Ed.), et al ., Through My Own Eyes : Single Mothers and Cultures of Poverty, Harvard university Press, The last edition.
7. Hoson, B. (Ed.), Gender and Citizenship in Transition, Routledge, The last edition.
8. Kaplan HI and Sadock BJ, Synopsis of Psychiatry, Behavioral Sciences/Clinical Psychiatry, Williams and Wilkins, Baltimor, The last edition.
9. Kimberly A Maynard. Healing in Conflict: International Assistance in Complex Emergencies, The last edition.
10. Linda Brannon and Jess Feist, Health Psychology, An Introduction to Behavior and Health, The last edition.
11. Mackelprang, R. W., and Salsgiver, R. O., Disability: A diversity Approach in Human Service Practice, Wadsworth Pub. Co., The last edition.
12. Mink, G., whose welfare, Cornell University Press, The last edition.
13. Mobily, P. P., Herr, K. A., Clark, M. K., and Wallace, R. B., An Epidemiological Analysis of Pain in theElderly: the Iowa 65+Rural Health study: Journal of Aging and Health, The last edition.
14. Racino, J. A., Policy, Program Evaluation and Research in Disability: Community Support for All (Haworth Health and Social Policy), Haworth Publications, The last edition.
15. Racino. J. A., Personnel Preparation in Disability and Community Life: Toward Universal Approaches to Support, Charles C. Thomas Pub. Ltd., The last edition.
16. Reynold, A. J., and zigler. E., Success in Early Intervention: The Chicago Child-Parent Centers (child, youth, and family services series, university of Nebraska Press, The last edition.
17. Robert F. Gorman (Ed.), Refugee Aid and Development: Theory and practice, Greenwood publishing Group, The last edition.

18. Thorpe, D., Evaluating Child Protection, UK, Open University Press, The last edition.
19. Tower, C. C., Exploring Child Welfare: A Practice Perspective, Rayne Press, The last edition.

شیوه ارزیابی دانشجو:

ارزیابی تکوینی، در طول نیمسال با رعایت اصل دانشجو محور از طریق ارزیابی نحوه انجام تکالیف کتبی یا شفاهی و ارزیابی نهایی، در پایان نیمسال از طریق ارزیابی عملکرد دانشجو در آزمون کتبی.

کد درس : ۱۸

نام درس: خدمات اجتماعی و شناخت گروههای هدف (عملی)

پیش نیاز یا همزمان : خدمات اجتماعی و شناخت گروههای هدف (نظری)

تعداد واحد : ۱

نوع واحد : عملی

هدف : آشنا ساختن دانشجویان این رشته با مفاهیم، اصول و روشهای خدمات اجتماعی و مسائل رفاهی گروههای هدف تا بتوانند در جهت توسعه رفاه اجتماعی و ارائه خدمات مناسب به گروههای هدف و توان بخشیدن به آنها شناخت کافی داشته باشند .

رئوس مطالب : (۳۴ ساعت عملی)

- سازماندهی و سازمانهای خدمات اجتماعی در ایران و جهان
- شناخت گروههای اجتماعی و جایگاه مسائل رفاهی آنان در جامعه
- نیازهای رفاهی گروه اجتماعی
- قوانین و مقررات موثر در رفاه گروه اجتماعی
- سازمانها و نهادهای بین المللی رفاه گروه اجتماعی

منابع:

۱) انتشارات انجمن جهانی تامین اجتماعی (گروههای خاص) ISSA

2. Allen, I. And Perkins, E. (Eds). The Future of Family Care for Older People, London: HMSO, The last edition.
3. Gallagher B. J., The Sociology of Mental Illness, Prentice Hall, New Jersey, The last edition.
4. Harrington, M., Care and Equality: Inventing a new family politics, Routledge, The last edition.
5. Hirschman, N. J., and Liebert, V. (Eds.), Women and Welfare: Theory and Practice in the United States and Europe, The last edition.
6. Holloway, S. D. (Ed.), et al ., Through My Own Eyes : Single Mothers and Cultures of Poverty, Harvard university Press, The last edition.
7. Hoson, B. (Ed.), Gender and Citizenship in Transition, Routledge, The last edition.
8. Kaplan III and Sadock BJ, Synopsis of Psychiatry, Behavioral Sciences/Clinical Psychiatry, Williams and Wilkins. Baltimor, The last edition.
9. Kimberly A Maynard, Healing in Conflict: International Assistance in Complex Emergencies, The last edition.
10. Linda Brannon and Jess Feist, Health Psychology, An Introduction to Behavior and Health, The last edition.

11. Mackelprang, R. W., and Salsgiver, R. O., Disability: A diversity Approach in Human Service Practice, Wadsworth Pub. Co., The last edition.
12. Mink, G., whose welfare, Cornell University Press. The last edition.
13. Mobily, P. P., Herr, K. A., Clark, M. K., and Wallace, R. B., An Epidemiological Analysis of Pain in the Elderly: the Iowa 65+ Rural Health study: Journal of Aging and Health, The last edition.
14. Racino, J. A., Policy, Program Evaluation and Research in Disability: Community Support for All (Haworth Health and Social Policy), Haworth Publications, The last edition.
15. Racino, J. A., Personnel Preparation in Disability and Community Life: Toward Universal Approaches to Support, Charles C. Thomas Pub. Ltd., The last edition.
16. Reynold, A. J., and zigler, E., Success in Early Intervention: The Chicago Child-Parent Centers (child, youth, and family services series, university of Nebraska Press, The last edition.
17. Robert F. Gorman (Ed.), Refugee Aid and Development: Theory and practice, Greenwood publishing Group, The last edition.
18. Thorpe, D., Evaluating Child Protection, UK, Open University Press, The last edition.
19. Tower, C. C., Exploring Child Welfare: A Practice Perspective, Rayne Press. The last edition.

شیوه ارزیابی دانشجویان:

ارزیابی تکوینی، در طول نیمسال با رعایت اصل دانشجو محور از طریق ارزیابی نحوه انجام تکالیف کتبی یا شفاهی و ارزیابی نهایی، در پایان نیمسال از طریق ارزیابی عملکرد دانشجو در آزمون عملی.

کد درس: ۱۹

نام درس: مفاهیم اصلی و رویکردهای نوین رفاه و سلامت اجتماعی

پیش نیاز یا همزمان: ندارد

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

هدف کلی درس: ایجاد توانایی شناخت و بررسی همه جانبه قلمروهای سیاست اجتماعی بر اساس مفاهیم اصلی و رویکردهای نوین رفاه و سلامت اجتماعی.

شرح درس و رئوس مطالب (۵۱ ساعت نظری):

۱. نیازهای اجتماعی
۲. مشکلات اجتماعی
۳. برابری، آزادی، حقوق و عدالت اجتماعی
۴. فقر و نابرابری و تبعیض
۵. شهروندی
۶. سرمایه اجتماعی
۷. توسعه
۸. رسانه‌ها و پیام‌رسانی
۹. اوقات فراغت
۱۰. جمعیت
۱۱. توسعه حکمرانی
۱۲. پیشگیری و سلامت
۱۳. بازاریابی اجتماعی
۱۴. اقتدارافزایی (empowerment)
۱۵. برنامه‌های اجتماع‌محور (community-based)
۱۶. جهانی شدن

منابع:

۱- پتريک، تونی فیتز. نظریه‌های جدید رفاه، آخرین انتشار.

2- Alcock, P. Erskine. A. May, Margaret, M. (ed.), The Students' Companion to Social Policy. Blackwell Publishers: Oxford, The last edition.

3- Dwyer, P, Understanding Social Citizenship Themes and Perspectives for Policy and Practice. UK: Policy Press. The last edition.

- 4- Brewer, M., Goodman, A., Shaw, J. and Sibicla, L., Poverty and Inequality in Britain, The last edition.
- 5- Institute for Fiscal Studies Commentary, No. 101, available at: www.ifs.org.uk/comms/comm101.pdf.
- 6- Lewis, G., Gewietz, S. and Clarke J., Rethinking Social Policy. Sage Publications Ltd. The last edition.
- 7- Millar, J., Understanding Social Security: Issues for Policy and Practice. UK. Policy Press, The last edition.
- 8- Jordan, B., Welfare and Well-Being. UK: Policy Press, The last edition.
- 9- Vleminckx, K. and Smeeding, T. M., Child Well Being, Child Poverty and Child Policy in Modern Nations. UK: Policy Press, The last edition.

شیوه ارزیابی دانشجو:

ارزشیابی تکوینی، در طول نیمسال با رعایت اصل دانشجومحوری از طریق ارزیابی نحوه انجام تکالیف کتبی یا شفاهی و ارزشیابی نهایی، در پایان نیمسال از طریق ارزیابی عملکرد دانشجو در آزمون کتبی.

کد درس: ۲۰

نام درس: مقتدرسازی گروه‌های هدف رفاه و سلامت اجتماعی (نظری)

پیش‌نیاز یا همزمان: ندارد

تعداد واحد: ۱

نوع واحد: نظری

اهداف کلی درس:

۱. ایجاد توانایی شناسایی خصوصیات، نیازها و اولویت‌بندی نیازهای گروه‌های هدف رفاه و سلامت اجتماعی
۲. ایجاد توانایی تدوین برنامه‌های مقتدرسازی (empowerment) گروه‌های هدف با رویکرد مشارکتی
۳. ایجاد توانایی استفاده از روش‌های مدرن برنامه‌ریزی رفاه و سلامت اجتماعی جهت گروه‌های هدف با تأکید بر انگ‌زدایی و جلوگیری از انزوا

شرح درس و رئوس مطالب (۱۷ ساعت نظری):

۱. مقتدرسازی فقیران
۲. مقتدرسازی زنان
۳. مقتدرسازی کودکان و نوجوانان
۴. مقتدرسازی جوانان
۵. مقتدرسازی سالمندان
۶. مقتدرسازی اقلیتها (گروه‌های حاشیه‌ای)
۷. مقتدرسازی خانواده‌های تک‌والد

منابع:

- 1- Clarke, J., Cochrane, A., Smart, C, Ideologies of Welfare, Routledge and Kegan Paul, London, The last edition.
- 2- George, V. and Page, R., Modern Thinkers on Welfare. Prentice Hall / Harvester Wheatsheaf, London, The last edition.
- 3- Griffin, J., Well-being, Clarendon Press, Oxford, The last edition.
- 4- Hills, J., The Future of Welfare, Joseph Rowntree Foundation, York, The last edition.
- 5- Ignatieff, M., The deeds of Strangers, Chatto and Windus, London, The last edition.
- 6- Alcock, P., Erskine, A., May, M., The Student's Companion to Social Policy Black Well, The last edition.

- 7- Banic D, Rights and Legal Empowerment in Eradicating Poverty, Ashgate, The last edition.
- 8- Pandya R, Women Welfare and Empowerment in India: Vision for 21st Century, New Century Publications, The last edition.
- 9- Narayan D, Moving Out of Poverty (Vol. 3): The Promise of Empowerment and Democracy in India, World Bank Publications, The last edition.
- 10- Roberts A, Social Work and Empowerment, Palgrave Macmillan, The last edition.

شیوه ارزیابی دانشجو:

ارزشیابی تکوینی، در طول نیمسال با رعایت اصل دانشجومحوری از طریق ارزیابی نحوه انجام تکالیف کتبی یا شفاهی و ارزشیابی نهایی، در پایان نیمسال از طریق ارزیابی عملکرد دانشجو در آزمون کتبی .

کد درس: ۲۱

نام درس: مقتدرسازی گروه‌های هدف رفاه و سلامت اجتماعی (عملی)

پیش‌نیاز یا همزمان: مقتدرسازی گروه‌های هدف رفاه و سلامت اجتماعی (نظری)

تعداد واحد: ۱

نوع واحد: عملی

اهداف کلی درس:

۴. ایجاد توانایی شناسایی خصوصیات، نیازها و اولویت‌بندی نیازهای گروه‌های هدف رفاه و سلامت اجتماعی
۵. ایجاد توانایی تدوین برنامه‌های مقتدرسازی (empowerment) گروه‌های هدف با رویکرد مشارکتی
۶. ایجاد توانایی استفاده از روش‌های مدرن برنامه‌ریزی رفاه و سلامت اجتماعی جهت گروه‌های هدف با تأکید بر انگ‌زدایی و جلوگیری از انزوا

شرح درس و رئوس مطالب (۳۴ ساعت عملی):

۸. مقتدرسازی فقیران
۹. مقتدرسازی زنان
۱۰. مقتدرسازی کودکان و نوجوانان
۱۱. مقتدرسازی جوانان
۱۲. مقتدرسازی سالمندان
۱۳. مقتدرسازی اقلیتها (گروه‌های حاشیه‌ای)
۱۴. مقتدرسازی خانواده‌های تک‌والد

منابع:

1. Clarke, J., Cochrane, A., Smart, C, Ideologies of Welfare, Routledge and Kegan Paul, London, The last edition.
2. George, V. and Page, R., Modern Thinkers on Welfare. Prentice Hall / Harvester Wheatsheaf, London, The last edition.
3. Griffin, J., Well-being, Clarendon Press, Oxford, The last edition.
4. Hills, J., The Future of Welfare, Joseph Rowntree Foundation, York, The last edition.
5. Ignatieff, M., The deeds of Strangers, Chatto and Windus, London, The last edition.
6. Alcock, P., Erskine, A., May, M., The Student's Companion to Social Policy Black Well, The last edition.

7. Banic D, Rights and Legal Empowerment in Eradicating Poverty, Ashgate, The last edition.
8. Pandya R, Women Welfare and Empowerment in India: Vision for 21st Century, New Century Publications, The last edition.
9. Narayan D, Moving Out of Poverty (Vol. 3): The Promise of Empowerment and Democracy in India, World Bank Publications, The last edition.
10. Roberts A, Social Work and Empowerment, Palgrave Macmillan, The last edition.

شیوه ارزیابی دانشجو:

ارزیابی تکوینی، در طول نیمسال با رعایت اصل دانشجو محور از طریق ارزیابی نحوه انجام تکالیف کتبی یا شفاهی و ارزیابی نهایی، در پایان نیمسال از طریق ارزیابی عملکرد دانشجو در آزمون عملی.

کد درس: ۲۲

نام درس: تحلیل و نقد سیاستهای رفاه و سلامت اجتماعی (نظری)

پیش نیاز یا همزمان: ندارد

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

هدف کلی درس:

ایجاد توانایی تحلیل و نقد هر یک از سیاستهای رفاه و سلامت اجتماعی و شیوه‌های کاربرد آن به منظور بهبود سیاستهای رفاه و سلامت اجتماعی.

شرح درس و رئوس مطالب (۳۴ ساعت نظری):

۱. فرآیند سیاستگذاری رفاه و سلامت اجتماعی

۲. چارچوب تحلیل سیاستهای رفاه و سلامت اجتماعی در قلمروهای:

- تأمین اجتماعی
- بهداشت
- آموزش
- مسکن
- اشتغال
- خدمات اجتماعی

۳. مطالعات تطبیقی در سیاستهای رفاه و سلامت اجتماعی

منابع:

- 1- Hudson, J. and Lowe, S., Understanding the Policy Process. Analysing Welfare Policy and Practice, Bristol: Policy Press, The last edition.
- 2- Dobelstein, A., Social Welfare: Policy and Analysis, WADSWORTH, The last edition.
- 3- Burch, H. A. and Munson, C., Social Welfare Policy Analysis and Choices. Routledge, Taylor and Francis Group, The last edition.
- 4- Henman, P. and Fenger, M., Administering Welfare Reform. Policy Press, The last edition.
- 5- Meenaghan, T. M; Kilty, K. M. and McNutt, J. G., Social Policy Analysis and Practice. Chicago, IL: Lyceum Books, The last edition.
- 6- Hill, M., Social Policy in the Modern World: A Comparative Text. Blackwell, The last edition.

- 7- Bradshaw, J. Hatland, A., Social Policy, Employment and Family Change in Comparative Perspective. Blackwell, The last edition.

شیوه ارزیابی دانشجو:

ارزشیابی تکوینی، در طول نیمسال با رعایت اصل دانشجومحوری از طریق ارزیابی نحوه انجام تکالیف کتبی یا شفاهی و ارزشیابی نهایی، در پایان نیمسال از طریق ارزیابی عملکرد دانشجو در آزمون کتبی.

کد درس: ۲۳

نام درس: تحلیل و نقد سیاستهای رفاه و سلامت اجتماعی (عملی)

پیش نیاز یا همزمان: تحلیل و نقد سیاستهای رفاه و سلامت اجتماعی (نظری)

تعداد واحد: ۱

نوع واحد: عملی

هدف کلی درس:

ایجاد توانایی تحلیل و نقد هر یک از سیاستهای رفاه و سلامت اجتماعی و شیوه‌های کاربرد آن به منظور بهبود سیاستهای رفاه و سلامت اجتماعی.

شرح درس و رؤوس مطالب (۳۴ ساعت عملی):

۱. فرآیند سیاستگذاری رفاه و سلامت اجتماعی

۲. چارچوب تحلیل سیاستهای رفاه و سلامت اجتماعی در قلمروهای:

- تأمین اجتماعی
- بهداشت
- آموزش
- مسکن
- اشتغال
- خدمات اجتماعی

۳. کاربرد مطالعات تطبیقی در تحلیل و نقد سیاستهای رفاه و سلامت اجتماعی

منابع:

1. Hudson, J. and Lowe, S., Understanding the Policy Process. Analysing Welfare Policy and Practice, Bristol: Policy Press, The last edition.
2. Doblstein, A., Social Welfare: Policy and Analysis, WADSWORTH, The last edition.
3. Burch, H. A. and Munson, C., Social Welfare Policy Analysis and Choices. Routledge, Taylor and Francis Group, The last edition.
4. Henman, P. and Fenger, M., Administering Welfare Reform. Policy Press, The last edition.
5. McNaghan, T. M; Kilty, K. M. and McNutt, J. G., Social Policy Analysis and Practice. Chicago, IL: Lyceum Books, The last edition.
6. Hill, M., Social Policy in the Modern World: A Comparative Text. Blackwell, The last edition.

7. Bradshaw, J. Hatland, A., Social Policy, Employment and Family Change in Comparative Perspective. Blackwell, The last edition.

شیوه ارزشیابی دانشجو:

ارزشیابی تکوینی، در طول نیمسال با رعایت اصل دانشجو محوری از طریق ارزیابی نحوه انجام تکالیف کتبی یا شفاهی و ارزشیابی نهایی، در پایان نیمسال از طریق ارزیابی عملکرد دانشجو در آزمون عملی.

نام درس: بیمه‌های اجتماعی و سلامت

کد درس: ۲۴

پیش نیاز یا همزمان: ندارد

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

هدف کلی درس:

- ۱- ارتقاء ظرفیتهای علمی و تواناییهای دانشجویان در جهت مقابله با چالشهای مربوط به اجرای پوششهای بیمه‌ای
- ۲- شناسایی راهها و تجربیات موفق در جهت کنترل هزینه‌ها و مدیریت منابع مالی
- ۳- توسعه و ارتقاء رویکردهای بین‌المللی موجود در مورد بیمه‌های اجتماعی و سلامت از طریق مطالعه و بررسی تجربیات بین‌المللی

شرح درس و رئوس مطالب (۳۴ ساعت نظری):

- تعریف‌ها و مفاهیم پایه بیمه‌ها، بیمه‌های بازرگانی، بیمه‌های سلامت، بیمه‌های اجتماعی سلامت
- نظام‌های رایج در زمینه بیمه سلامت
- اصول و مبانی بیمه‌های اجتماعی و بیمه‌های اجتماعی درمان
- قوانین و مقررات بیمه‌های درمان (قواعد و اصول، قوانین حاکم بر بیمه‌های درمانی)
- تحلیل سیاستهای تأمین مالی بخش سلامت و بیمه‌های اجتماعی
- مبانی طراحی بیمه‌های اجتماعی، بیمه‌های اجتماعی سلامت، محاسبات بیمه‌ای و اکچوئری و روشهای موجود در مدیریت بیمه‌ها
- مبانی و اصول طراحی بسته‌های خدمات
- تأمین مالی
- مروری بر بیمه‌های جماعت محور

منابع:

1. Social Health Insurance, Normand, ILO Publication, The last edition.
2. Health Economics, Getzen, Chap 3, 10, 11, 17, The last edition.
۳. بیمه درمان پایه، تألیف دکتر حسین زارع، انتشارات سازمان بیمه خدمات درمانی، آخرین انتشار.
۴. بیمه درمان مکمل، تألیف دکتر حسین زارع، انتشارات سازمان بیمه خدمات درمانی، آخرین انتشار.
۵. بیمه‌های اجتماعی، تألیف دکتر بهرام پناهی، انتشارات موسسه عالی پژوهش تأمین اجتماعی، آخرین انتشار.

شیوه ارزشیابی دانشجویان:

ارزشیابی تکوینی، در طول نیمسال با رعایت اصل دانشجوی‌محوری از طریق ارزیابی نحوه انجام تکالیف کتبی یا شفاهی و ارزشیابی نهایی، در پایان نیمسال از طریق ارزیابی عملکرد دانشجویان در آزمون کتبی.

کد درس: ۲۵

نام درس: تعیین‌کننده‌های اجتماعی سلامت

پیش‌نیاز یا همزمان: ندارد

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

هدف کلی درس:

آشنایی با حوزه‌های اصلی تعیین‌کننده‌های اجتماعی سلامت و تحلیل آن به منظور اقدام عملی برای کاهش نابرابری و بی‌عدالتی در سلامت

شرح درس و رئوس مطالب (۳۴ ساعت نظری):

- سلامت: تعریف، ابعاد، تعیین‌کننده‌ها، مدل‌ها
- نابرابری و بی‌عدالتی در سلامت
- تعیین‌کننده‌های اجتماعی سلامت:
  - طبقه اجتماعی و سلامت،
  - توزیع درآمد و سلامت،
  - اشتغال، محیط کار و سلامت
  - حمایت اجتماعی، سرمایه اجتماعی و سلامت
  - جنسیت و سلامت
  - تحصیلات، آموزش و سلامت
  - دوران اولیه زندگی و سلامت
  - امنیت غذایی و سلامت
  - سیاست اجتماعی و سلامت
  - سبک زندگی و سلامت
  - محیط زیست و سلامت
  - جهانی شدن و سلامت
  - رسانه‌ها و سلامت
- رویکرد چندسطحی به سلامت (multilevel approach)

منابع :

- ۱- مایکل مارموت، ریچارد و یلکنیسون، مولفه‌های اجتماعی سلامت، جهاد دانشگاهی، آخرین انتشار.
- ۲- سلامت و عوامل اجتماعی تعیین کننده آن، راهکار اصلی گسترش عدالت در سلامت و ایجاد فرصتی منصفانه برای همه، معاونت سلامت وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی، آخرین انتشار.
- 3- Berkmen LF, Social Epidemiology, Oxford University Press, The last edition.
- 4- J. Michel Okaes, Jay S. Kaufman, Methods in Social Epidemiology, Jossey Bass, The last edition.
- 5- Richard Wilkinson, M Marmot, Social Determinants of Health: The Solid Facts, World Health Organization, The last edition.
- 6- Commission on Social Detrminants of Health, Closing the Gap in a Generation World Health Organization, The last edition.
- 7- Dennis Raphael Social Determinants of Health: Canadian Perspectives, Canadian Scholars' Press, The last edition.

شیوه ارزیابی دانشجو:

ارزیابی تکوینی، در طول نیمسال با رعایت اصل دانشجومحوری از طریق ارزیابی نحوه انجام تکالیف کتبی یا شفاهی و ارزیابی نهایی، در پایان نیمسال از طریق ارزیابی عملکرد دانشجو در آزمون کتبی .

پیش‌نیاز یا همزمان: ندارد

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

اهداف کلی درس:

- ایجاد توانایی استفاده از تحلیل‌های چندمتغیره (تحلیل عاملی و مدلسازی با معادله ساختاری) و کاربرد آنها در مطالعات رفاه و سلامت اجتماعی
- ایجاد توانایی ترکیب مطالعات کمی (مرور نظامدار و فراتحلیل) و کیفی
- ایجاد توانایی استفاده از نرم‌افزارهای مرتبط

شرح درس و رئوس مطالب (۳۴ ساعت نظری):

- ۱- تحلیل عاملی (اکتشافی و تأییدی)
  - ۲- تحلیل مسیر و مدلسازی با معادله ساختاری (Structural Equation Modelling [SEM])
  - ۳- ترکیب مطالعات کمی (مرور نظامدار و فراتحلیل)
    - ۳,۱- اهمیت و ضرورت انجام مرور نظامدار و فراتحلیل
    - ۳,۲- مراحل انجام مطالعه نظامدار
      - الف- طراحی سؤال پژوهشی مطالعه
      - ب- جستجوی منابع و مطالعات مرتبط
      - ج- معیارهای ورود و خروج مطالعات
      - د- ارزیابی کیفیت مطالعات
      - و- سوگیری انتشار
      - ن- استخراج داده‌ها
      - ه- تحلیل (آنالیز) نتایج
      - ی- انتشار نتایج
  - ۴- ترکیب (سنتز) مطالعات کیفی
- منابع:

۱- مرور نظام‌مند شواهد، دکتر مریم رجب‌نژاد، دکتر آرمین شیروانی، دکتر شهاب خزانهداری، آخرین انتشار.

2- Advanced Research Methods in Psychology, David C. Giles, Routledge, The last edition.

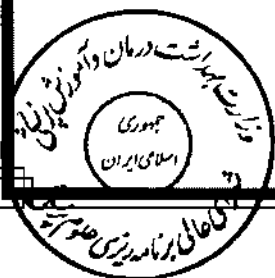
3- Handbook of Univariate and Multivariate Data Analysis and Interpretation with SPSS, Robert Ho, Chapman and Hall, The last edition.

- 4- Making Sense of Factor Analysis: The Use of Factor Analysis for Instrument Development in Health Care Research, Marjorie A. Pett, Nancy R. Lackey, John J. Sullivan, Sage Publications, The last edition.
- 5- Confirmatory Factor Analysis for Applied Research (Methodology in the Social Sciences), Timothy A. Brown, The Guilford Press, The last edition.
- 6- Exploratory and Confirmatory Factor Analysis: Understanding Concepts and Applications, Bruce Thompson, American Psychological Association (APA) , The last edition.
- 7- Principles and Practice of Structural Equation Modeling, Second Edition (Methodology In The Social Sciences), Rex B. Kline, The Guilford Press, The last edition.
- 8- A First Course in Structural Equation Modeling, Tenko Raykov, George A. Marcoulides, Lawrence Erlbaum Associates, The last edition.
- 9- Structural Equation Modeling: Foundations and Extensions (Advanced Quantitative Techniques in the Social Sciences), David W. Kaplan, Sage Publications, The last edition.
- 10- Introduction to Structural Equation Modelling Using SPSS and AMOS, Niels Blunch, Sage Publications, The last edition.
- 11- Systematic Reviews to Support Evidence-based Medicine: How to review and apply Findings of Health Care research, Khalil Khan, Regina Kunz, J. S. Kleijnen, Gerd Antc Royal Society of Medicine Press, The last edition.
- 12- Systematic Reviews and Meta-Analysis By Julia H. Littell, Jacqueline Corcoran, and Vijayan Pillai Published by Oxford University Press US. , The last edition.
- 13- Systematic Reviews in the Social Sciences: A Practical Guide by Mark Petticrew, Helen Roberts Published by Blackwell Publishing, The last edition.
- 14- Systematic Reviews By Carole Torgerson Published by Continuum International Publishing Group, The last edition.
- 15- Systematic Reviews in Health Care: A Practical Guide By Paul Glasziou, Les Irwig, Chris Bain, Graham Colditz Published by Cambridge University Press, The last edition.
- 16- Systematic Reviews in Health Care: Meta-Analysis in Cocontext By Matthias Egger, George Davey Smith, Douglas G. Altman Published by BMJ. , The last edition.

شیوه ارزشیابی دانشجو:

ارزشیابی تکوینی، در طول نیمسال با رعایت اصل دانشجو محوری از طریق ارزیابی نحوه انجام تکالیف کتبی یا شفاهی و ارزشیابی نهایی، در پایان نیمسال از طریق ارزیابی عملکرد دانشجو در آزمون کتبی .

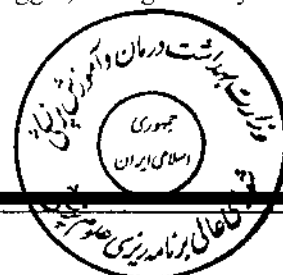
- ایجاد توانایی استفاده از تحلیل‌های چندمتغیره (تحلیل عاملی و مدلسازی با معادله ساختاری) و کاربرد آنها در مطالعات رفاه و سلامت اجتماعی
- ایجاد توانایی ترکیب مطالعات کمی (مرور نظامدار و فراتحلیل) و کیفی
- ایجاد توانایی استفاده از نرم‌افزارهای مرتبط

شرح درس و رئوس مطالب (۳۴ ساعت عملی):

۱. تحلیل عاملی (اکتشافی و تأییدی)
۲. تحلیل مسیر و مدلسازی با معادله ساختاری (Structural Equation Modelling [SEM])
۳. ترکیب مطالعات کمی (مرور نظامدار و فراتحلیل)
  - ۳،۱ - مراحل انجام مطالعه نظامدار
    - الف - طراحی سؤال پژوهشی مطالعه
    - ب - جستجوی منابع و مطالعات مرتبط
    - ج - معیارهای ورود و خروج مطالعات
    - د - ارزیابی کیفیت مطالعات
    - و - سوگیری انتشار
    - ز - استخراج داده‌ها
    - هـ - تحلیل (آنالیز) نتایج
    - ی - انتشار نتایج
  - ۳،۲ - چگونگی تدوین مقاله مرور نظامدار
  - ۳،۳ - ارزیابی نقادانه مطالعات مرور نظامدار انجام شده
  - ۳،۴ - کاربرد مطالعات مرور نظامدار
- ۴ - نرم‌افزارهای کمی: کاربردهای پیشرفته SPSS و آشنایی با Stata
- ۵ - ترکیب (سنتز) مطالعات کیفی
- ۶ - نرم‌افزارهای کیفی: آشنایی با N vivo و OpenCode
- ۷ - نرم‌افزارهای مرجع‌نویسی: آشنایی با Endnote و Reference Manager

۱. مرور نظام‌مند شواهد، دکتر مریم رجب‌نژاد، دکتر آرمین شیروانی، دکتر شهاب خزانه‌داری، آخرین انتشار.
2. Advanced Research Methods in Psychology, David C. Giles, Routledge, The last edition.
3. Handbook of Univariate and Multivariate Data Analysis and Interpretation with SPSS, Robert Ho, Chapman and Hall, The last edition.
4. Making Sense of Factor Analysis: The Use of Factor Analysis for Instrument Development in Health Care Research, Marjorie A. Pett, Nancy R. Lackey, John J. Sullivan, Sage Publications, The last edition.
5. Confirmatory Factor Analysis for Applied Research (Methodology in the Social Sciences), Timothy A. Brown, The Guilford Press, The last edition.
6. Exploratory and Confirmatory Factor Analysis: Understanding Concepts and Applications, Bruce Thompson, American Psychological Association (APA), The last edition.
7. Principles and Practice of Structural Equation Modeling, Second Edition (Methodology In The Social Sciences), Rex B. Kline, The Guilford Press, The last edition.
8. A First Course in Structural Equation Modeling, Tenko Raykov, George A. Marcoulides, Lawrence Erlbaum Associates, The last edition.
9. Structural Equation Modeling: Foundations and Extensions (Advanced Quantitative Techniques in the Social Sciences), David W. Kaplan, Sage Publications, The last edition.
10. Introduction to Structural Equation Modelling Using SPSS and AMOS, Niels Blunch, Sage Publications, The last edition.
11. Systematic Reviews to Support Evidence-based Medicine: How to review and apply Findings of Health Care research, Khalil Khan, Regina Kunz, J. S. Kleijnen, Gerd Ante Royal Society of Medicine Press, The last edition.
12. Systematic Reviews and Meta-Analysis By Julia H. Littell, Jacqueline Corcoran, and Vijayan Pillai Published by Oxford University Press US., The last edition.
13. Systematic Reviews in the Social Sciences: A Practical Guide by Mark Petticrew, Helen Roberts Published by Blackwell Publishing, The last edition.
14. Systematic Reviews By Carole Torgerson Published by Continuum International Publishing Group, The last edition.
15. Systematic Reviews in Health Care: A Practical Guide By Paul Glasziou, Les Irwig, Chris Bain, Graham Colditz Published by Cambridge University Press, The last edition.
16. Systematic Reviews in Health Care: Meta-Analysis in Coctext By Matthias Egger, George Davey Smith, Douglas G. Altman Published by BMJ., The last edition.

شیوه ارزیابی دانشجو:

ارزیابی تکوینی، در طول نیمسال با رعایت اصل دانشجومحوری از طریق ارزیابی نحوه انجام تکالیف کتبی یا شفاهی و ارزیابی نهایی، در پایان نیمسال از طریق ارزیابی عملکرد دانشجو در آزمون عملی.

پیش نیاز یا همزمان: ندارد

تعداد واحد: ۱

نوع واحد: نظری

اهداف کلی درس:

- ایجاد توانایی طراحی برنامه ارزشیابی رفاه و سلامت اجتماعی
- ایجاد توانایی طراحی مدل پایش یک برنامه رفاه و سلامت اجتماعی
- ایجاد توانایی طراحی یک برنامه ارزیابی سریع

شرح درس و رئوس مطالب (۱۷ ساعت نظری):

- ارزیابی، ارزیابی سریع وضعیت
- پایش
- حسابرسی
- رصد یا مراقبت (Surveillance)
- ارزشیابی
- ارزشیابی مقتدرسازانه
- ارزشیابی مشارکتی

منابع:

- ۱- دکتر حسین ملک‌افضلی و همکاران، روش‌شناسی پژوهش‌های کاربردی در علوم پزشکی، آخرین انتشار.
- 2- Martha R. Burt, Adele V. Harrel & ET. al., Evaluation guidebook, the last edition.
- 3- Fetterman, D. M., Empowerment Evaluation's Technological Tools of the Trade, the Evaluation Exchange: Volume X, No, 3, fall 2004.
- 4- Busters, jargon, Fourth Generation, Evaluation, SAGE, The last edition.
- 5- Monitoring and evaluation of mental health polices and plans, world health organization, the last edition.
- 6- UNAIDS, National AIDS programmms, aguide to monitoring and evaluation. Geneva, The last edition.
- 7- World Bank, Monitoting & evaluation: Some tools, methods and approaches, Washington, DC: World Bank, The last edition.

- 8- WHO, Rapid Assesemt and Response Technical Guide (<http://www.who.int/docstore/hiv/core>) ,
The last edition.
- 9- Roberts E, Cummings J, Nelson K (2005). A review of economic evaluation of Community Care.
Medical Care Research and Review 62 (5): 503-543.
- 10- Owen JM, Rodgers PJ. Forms and approaches, 2nd ed. St. Leonards, NSW, Allen and Unwin, South
Wood Press Pty Ltd, The last edition.

شیوه ارزیابی دانشجو:

ارزیابی تکوینی، در طول نیمسال با رعایت اصل دانشجو محوری از طریق ارزیابی نحوه انجام تکالیف کتبی یا شفاهی و ارزیابی نهایی، در پایان نیمسال از طریق ارزیابی عملکرد دانشجو در آزمون کتبی .

- ایجاد توانایی طراحی برنامه ارزشیابی رفاه و سلامت اجتماعی
- ایجاد توانایی طراحی مدل پایش یک برنامه رفاه و سلامت اجتماعی
- ایجاد توانایی طراحی یک برنامه ارزیابی سریع

شرح درس و رئوس مطالب (۳۴ ساعت عملی):

- ارزیابی، ارزیابی سریع وضعیت
- پایش
- حسابرسی
- رصد یا مراقبت (Surveillance)
- ارزشیابی
- ارزشیابی مقتدرسازانه
- ارزشیابی مشارکتی
- کاربرد روشهای تحقیق در ارزشیابی

منابع:

- ۱- دکتر حسین ملک‌افضلی و همکاران، روش‌شناسی پژوهشهای کاربردی در علوم پزشکی، آخرین انتشار.
- 2-Martha R. Burt, Adele V. Harrel & ET. al., Evaluation guidebook, the last edition.
- 3-Fetterman, D. M., Empowerment Evaluation's Technological Tools of the Trade, the Evaluation Exchange: Volume X, No, 3, fall 2004.
- 4-Busters. jargon, Fourth Generation, Evaluation, SAGE, The last edition.
- 5-Monitoring and evaluation of mental health polices and plans, world health organization, the last edition.
- 6-UNAIDS, National AIDS programmes, aguide to monitoring and evaluation. Geneva, The last edition.
- 7-World Bank, Monitoting & evaluation: Some tools, methods and approaches, Washington, DC: World Bank, The last edition.

8-WHO, Rapid Assesment and Response Technical Guide (<http://www.who.int/docstore/hiv/core>) , The last edition.

9-Roberts E, Cummings J, Nelson K (2005). A review of economic evaluation of Community Care. Medical Care Research and Review 62 (5): 503-543.

10-Owen JM, Rodgers PJ. Forms and approaches, 2nd ed. St. Leonards, NSW, Allen and Unwin, South Wood Press Pty Ltd, The last edition.

شیوه ارزیابی دانشجو:

ارزشیابی تکوینی، در طول نیمسال با رعایت اصل دانشجومحوری از طریق ارزیابی نحوه انجام تکالیف کتبی یا شفاهی و ارزشیابی نهایی، در پایان نیمسال از طریق ارزیابی عملکرد دانشجو در آزمون عملی.

پیش‌نیاز یا همزمان: تحلیلهای پیشرفته در تحقیقات رفاه و سلامت اجتماعی (نظری)

تعداد واحد: ۱

نوع واحد: نظری

هدف کلی درس:

آشنایی با روشهای مطالعه تعاملهای اجتماعی، فعالیتهای جمعی انسان، نهادهای اجتماعی، و سایر عوامل اجتماعی، توزیع آنها در جمعیت، نحوه پیدایش و بقای آنها در نظام اجتماعی، و آثار آنها بر سلامت جمعیت.

رئوس مطالب (۱۷ ساعت نظری)

تاریخچه روشهای همه‌گیرشناسی اجتماعی

سنجه‌های عوامل همه‌گیرشناسی اجتماعی (وضعیت اجتماعی - اقتصادی، فقر، نابرابریهای سلامت، تفکیک

[segregation]، بافتار سکونتگاه [residential community context]، و ...)

تحقیق مشارکتی جماعت‌محور (community-based participatory research [CBPR])

روشهای شبکه‌ای

مطالعه تعاملهای اجتماعی

مطالعات چندسطحی

آزمایه جماعتی دارای گروه کنترل (controlled community trial)

همسان‌سازی بر اساس درجه تمایل (propensity score matching [PSM])

آزمایش طبیعی

منابع:

- 1- Oakes JM and Kaufman JS, Methods in Social Epidemiology, John Wiley, The last edition.
- 2- Israel BA, Eng E, Schulz AJ, and Parker EA, Methods in Community-based Participatory Research for Health, Jossey – Bass, The last edition.
- 3- Holder HD, Howard JM, Community Prevention Trials for Alcohol Problems: Methodological Issues, Praeger, The last edition.
- 4- Abramson J and Abramson ZH, Research Methods in Community Medicine: Surveys, Epidemiological Research, Program Evaluation, and Clinical Trials, Wiley, The last edition.
- 5- Rubin DB, Matched Sampling for Causal Effects, Cambridge University Press, The last edition.

شیوه ارزشیابی دانشجویان:

ارزشیابی تکوینی، در طول نیمسال با رعایت اصل دانشجو‌محوری از طریق ارزیابی نحوه انجام تکالیف کتبی یا شفاهی و ارزشیابی نهایی، در پایان نیمسال از طریق ارزیابی عملکرد دانشجو در آزمون کتبی.

آشنایی با روشهای مطالعه تعاملهای اجتماعی، فعالیتهای جمعی انسان، نهادهای اجتماعی، و سایر عوامل اجتماعی، توزیع آنها در جمعیت، نحوه پیدایش و بقای آنها در نظام اجتماعی، و آثار آنها بر سلامت جمعیت.

رئوس مطالب (۳۴ ساعت عملی)

تحقیق مشارکتی جماعت‌محور (community-based participatory research [CBPR])

روشهای شبکه‌ای

مطالعه تعاملهای اجتماعی

مطالعات چندسطحی

آزمایه‌های جماعتی دارای گروه کنترل (controlled community trial)

همسان‌سازی بر اساس درجه تمایل (propensity score matching [PSM])

آزمایش طبیعی

منابع:

- 1- Oakes JM and Kaufman JS, Methods in Social Epidemiology, John Wiley, The last edition.
- 2- Israel BA, Eng E, Schulz AJ, and Parker EA, Methods in Community-based Participatory Research for Health, Jossey – Bass, The last edition.
- 3- Holder HD, Howard JM, Community Prevention Trials for Alcohol Problems: Methodological Issues, Praeger, The last edition.
- 4- Abramson J and Abramson ZH. Research Methods in Community Medicine: Surveys, Epidemiological Research, Program Evaluation, and Clinical Trials, Wiley, The last edition.
- 5- Rubin DB, Matched Sampling for Causal Effects, Cambridge University Press, The last edition.

شیوه ارزشیابی دانشجو:

ارزشیابی تکوینی، در طول نیمسال با رعایت اصل دانشجو‌محوری از طریق ارزیابی نحوه انجام تکالیف کتبی یا شفاهی و ارزشیابی نهایی، در پایان نیمسال از طریق ارزیابی عملکرد دانشجو در آزمون کتبی یا اجرای طرح (پروژه) انجام میشود.

دانشجو پس از گذراندن این دوره آموزشی باید بتواند مسایل مهم اقتصاد بهداشت و درمان را مورد تجزیه و تحلیل قرار دهد و بر اساس شرایط و با استفاده از تکنیکها و مدل‌های اقتصادی نسبت به تخصیص بهینه منابع در سطح خرد و در سطح کلان به منظور بهره‌وری مطلوب از امکانات موجود اقدام کند. همچنین دانشجو بتواند برنامه‌ریزی، ارزشیابی و نظارت اقتصادی را در کلیه فرایندهای «تولید، توزیع و مصرف کالاها و خدمات بهداشتی درمانی» را بمنظور نیل به بهره‌وری حداکثر سیستمها و بهینه‌سازی اقتصادی آنها بطور مستمر اقدام کند.

شرح درس و رئوس مطالب (۳۴ ساعت نظری):

- ۱- مفاهیم اساسی و زیربنایی اقتصاد بهداشت:
  - تفاوت بین دیدگاههای «اقتصاد بهداشت» و «اقتصاد عمومی».
  - خط‌مشی‌ها و سیاست‌های کلان اقتصادی در بخش بهداشت و درمان.
  - استراتژی‌های اقتصادی بخش بهداشت.
  - برنامه‌ریزی اقتصادی کلان بخش بهداشت و درمان.
- ۲- مفاهیم اقتصادی درباره تولید ناخالص ملی، تولید ناخالص داخلی و اصطلاحات مختلف اقتصادی همراه با فرمولهای آن و تورش‌های در محاسبه هزینه بخش بهداشت (عدم محاسبه هزینه درمان در نظام حسابهای ملی، و محاسبه هزینه «خدمات ثانویه» موسسات بهداشتی و درمانی).
- ۳- تئوری‌ها و نظریه‌های مهم در اقتصاد بهداشت و درمان.
- ۴- تکنیکها و مدل‌های تولید توزیع و مصرف کالاها و ارائه خدمات بهداشتی و درمانی در برخی از کشورهای جهان و مقایسه شاخص‌های کشورهای منتخب با ایران.
- ۵- بررسی و تحلیل تعامل شاخص‌های مهم توسعه اقتصادی، اجتماعی و شاخص‌های بهداشتی و وجوه افتراق بخش بهداشت با سایر بخش‌های اقتصادی.
- ۶- تجزیه و تحلیل الگوهای ورودی، خروجی در سیستم‌های بهداشتی در سطح منطقه‌ای و ملی.
- ۷- آنالیز قوانین عرضه و تقاضا در بخش بهداشت و کشش عرضه و تقاضا و محدودیت‌های مربوط به آن.
- ۸- اقتصاد بیمه درمانی و سیستم‌های پرداخت و دریافت و انواع بیمه‌ها از دیدگاه اقتصادی.
- ۹- بهداشت و اقتصاد جمعیت و مدل‌های توسعه اقتصادی و رشد جمعیت.
- ۱۰- طرح تکنیکهای اقتصادی برای توزیع عادلانه امکانات در بخش بهداشت و درمان.
- ۱۱- بررسی نقش نیروی انسانی در افزایش کارایی اقتصادی بخش بهداشت و درمان (توسعه نیروی انسانی و شاخص‌های کارایی نیروی انسانی و توزیع عادلانه نیروی انسانی و تکنیکهای مربوط به آن).

۱۲- ارزشیابی اقتصادی با استفاده از تکنیکهای CA, CEA, CBA, RAT مدل‌های احتمال و قطعی در تخصیص بهینه منابع بخش بهداشت.

۱۳- اقتصاد بهداشت و فقر و گروههای آسیب‌پذیر.

۱۴- سوبسید و تاثیر آن بر سلامت افراد جامعه، مزایا و تنگناهای پرداخت نقدی (جبرانی) و سوبسید، ویژگی‌های سیاستهای جبرانی نسبت به پرداخت همگانی سوبسید در بخش بهداشت و درمان.

۱۵- دیدگاه کلان اقتصاد بهداشت در زمینه برآورد شاخص‌ها و معیارهای مربوط به درمان بستری در شرایط موجود و بهینه‌سازی آن (برآورد تعداد تخت بیمارستانی مورد نیاز (NHB)، ارزشیابی اقتصادی و محاسبه هزینه تخت روز بیمارستان (DHBC)، خودگردانی اقتصادی بیمارستانی، کمبود دارو و تجهیز واحدهای بهداشتی درمانی، جایگزین کردن «جراحی‌های سرپائی» بجای جراحیهای با «مراقبت و بستری طولانی در بیمارستان»، تهیه لیست داروهای ضروری و اساسی و محاسبه تعهدات اقتصادی آن).

۱۶- تورم (Inflation) در بخش بهداشت و علل آن، تورم از فشار تقاضا (Demand-Pull Inflation).

۱۷- نقش بخش بهداشت و درمان در توسعه اقتصادی.

۱۸- نقش و مشارکت مالیات دهندگان در کنترل هزینه‌ها.

۱۹- الگوی مصرف، مشارکت و تمایل در خرید خدمات بهداشتی و درمانی.

۲۰- بهداشت برای همه و سیاستهای اقتصادی دولت، و ایجاد «نظام اطلاعات» اقتصادی بخش بهداشت و درمان.

۲۱- تحقیقات اقتصادی به منظور «حداکثر بهره‌وری و توزیع عادلانه منابع».

منابع:

۱) ابوالقاسم پوررضا، اقتصاد بهداشت برای کشورهای در حال توسعه، آخرین انتشار.

۲) ابوالقاسم پوررضا، تحلیل هزینه‌های بیمارستان، آخرین انتشار.

۳) ابوالقاسم پوررضا، گزینه‌های دشوار، آخرین انتشار.

۴) محمود نکویی مقدم و همکاران، اقتصاد سلامت، آخرین انتشار.

۵) محمد صباغ کرمانی، اقتصاد سلامت، آخرین انتشار.

شیوه ارزشیابی دانشجو:

ارزشیابی تکوینی، در طول نیمسال با رعایت اصل دانشجو محور از طریق ارزیابی نحوه انجام تکالیف کتبی یا شفاهی و ارزشیابی نهایی، در پایان نیمسال از طریق ارزیابی عملکرد دانشجو در آزمون کتبی.

کد درس: ۲۲

نام درس: پایان نامه

پیش نیاز یا همزمان: -

نوع واحد: -

تعداد واحد: ۲۰ واحد

هدف کلی درس:

طراحی و اجرای یک طرح تحقیقاتی مرتبط با سلامت و رفاه اجتماعی که منجر به ارائه راه حل های مفید و کاربردی در راستای ارتقای سلامت و رفاه جامعه گردد.

رئوس مطالب:

انتخاب موضوع و انجام کلیه مراحل طرح زیر نظر استاد راهنما و استادان مشاور در یکی از زمینه های مرتبط با سلامت و رفاه اجتماعی مطابق آیین نامه آموزشی دوره دکتری تخصصی (Ph.D.) مصوب شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی

منابع:

با نظر استاد راهنما

شیوه ارزشیابی دانشجوی:

ارایه پایان نامه و دفاع از آن مطابق آیین نامه آموزشی دوره دکتری تخصصی (Ph.D.) مصوب شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی

دستیابی به فهمی انتقادی از سرچشمه‌های معرفت‌شناختی و روش‌شناختی نظریه‌های علمی به ویژه علوم اجتماعی و تحولات آنها

شرح درس و رئوس مطالب (۳۴ ساعت نظری):

- ۱- علم (به معنای عام) چیست؟ و فلسفه علم چیست؟
- ۲- جایگاه اقسام استدلال منطقی (استقرا و قیاس) در علم
- ۳- پوپر و مدل فرضیه‌ای - قیاسی
- ۴- کوهن، علم بهنجار، و انقلاب علمی
- ۵- لاکاتوش و برنامه‌های تحقیقی
- ۶- فیرابند و ضدیت با روش
- ۷- فلسفه علوم اجتماعی (به طور خاص) چیست؟
- ۸- اسلوبهای بررسی اجتماعی (مبتنی بر علوم طبیعی، توصیف‌گرا، انتقادی، قائل به اصالت ساخت اجتماعی [social constructivist])
- ۹- اسطوره بی‌طرفی در برابر ارزشها (value-neutrality)
- ۱۰- کل‌گرایی روش‌شناختی و فردگرایی روش‌شناختی
- ۱۱- مسئله "انتخاب عقلانی" در برابر "قانون فراگیر"
- ۱۲- علیت‌باوری در برابر اراده آزاد
- ۱۳- توضیح (تبیین) در علوم اجتماعی
- ۱۴- علوم طبیعی و علوم اجتماعی
- ۱۵- عینیت‌گرایی و نسبی‌گرایی در علوم اجتماعی
- ۱۶- مسائل اخلاقی تحقیق در علوم اجتماعی

منابع :

- ۱- آکاشا، سمیر، فلسفه علم، آخرین انتشار.
- ۲- پوپر، کارل ریموند، منطق اکتشاف علمی، آخرین انتشار.
- ۳- راین، آلن، فلسفه علوم اجتماعی، آخرین انتشار.
- ۴- سروش، عبدالکریم، درسهایی در فلسفه علم الاجتماع (روش تفسیر در علوم اجتماعی)، آخرین انتشار.
- ۵- فی، برایان، فلسفه امروزی علوم اجتماعی (نگرش چندفرهنگی)، آخرین انتشار.
- ۶- کرایب، یان و بنتون، تد، فلسفه علوم اجتماعی: بنیادهای فلسفی تفکر اجتماعی، آخرین انتشار.
- ۷- کوهن، توماس اس، ساختار انقلابهای علمی، آخرین انتشار.
- ۸- لیتل، دانیل، تبیین در علوم اجتماعی (درآمدی به فلسفه علم الاجتماع)، آخرین انتشار.
- 9- Rosenberg A. *Philosophy of Social Science*, Westview Press, The last edition.
- 10- Bishop R, *The Philosophy of Social Sciences*, Continuum, The last edition.
- 11- Godfrey-Smith P, *Theory and Reality: An Introduction to the Philosophy of Science*, University of Chicago Press, The last edition.
- 12- Gorton WA. *Karl Popper and the Social Sciences*, State University of New York, The last edition.
- 13- Delanty G and Strydom P, *Philosophies of Social Sciences: The Classic and Contemporary Readings*, Open University Press, The last edition.

شیوه ارزشیابی دانشجو:

ارزشیابی تکوینی، در طول نیمسال با رعایت اصل دانشجومحوری از طریق ارزیابی نحوه انجام تکالیف کتبی یا شفاهی و ارزشیابی نهایی، در پایان نیمسال از طریق ارزیابی عملکرد دانشجو در آزمون کتبی .

شناخت و تحلیل مشکلات، آسیب‌ها و جرائم و ارائه الگوهای جامعه‌شناختی در زمینه پیشگیری از آسیب‌های اجتماعی.

شرح درس و رئوس مطالب (۳۴ ساعت نظری):

- شناخت و طبقه‌بندی آسیب‌ها
- جامعه‌پذیری و کنترل اجتماعی
- وضعیت و انواع آسیب‌های اجتماعی در ایران (بررسی علل و عوامل آن)
- بررسی و نقد نظریه‌های آسیب‌شناسی اجتماعی (زیستی، روانی و جامعه‌شناختی)
- روش‌های مطالعه و تحقیق در زمینه آسیب‌های اجتماعی
- الگوهای پیشگیری از آسیب‌های اجتماعی

منابع:

- ۶) آزاد ارمکی، تقی و مهری بهار، بررسی مسائل اجتماعی، آخرین انتشار.
- ۷) محسنی، منوچهر، انحرافات اجتماعی، انگیزه‌ها و علل خودکشی، آخرین انتشار.
- ۸) صدیق سروستانی، رحمت‌ا...، آسیب‌شناسی اجتماعی، آخرین انتشار.
- ۹) ممتاز، فریده، انحرافات اجتماعی، نظریه‌ها و دیدگاه‌ها، آخرین انتشار.
- ۱۰) ستوده، هدایت ا...، آسیب‌شناسی اجتماعی، آخرین انتشار.

11) Broun J., Social Pathology in Comparative Perspective, Praeger Press, The last edition.

12) Downes, David M and Paul Elliot, Understanding Deviance: a Guide to the Sociology of Crime and Rule-Breaking. Oxford, Oxford University Press, The last edition.

13) Lemert, Edwin M., Social Pathology: A Systematic Approach to the Theory of Sociopathic Behavior, The last edition.

شیوه ارزشیابی دانشجویان:

ارزشیابی تکوینی، در طول نیمسال با رعایت اصل دانشجو‌محوری از طریق ارزیابی نحوه انجام تکالیف کتبی یا شفاهی و ارزشیابی نهایی، در پایان نیمسال از طریق ارزیابی عملکرد دانشجو در آزمون کتبی.

نام درس: مدیریت و انتقال دانش

کد درس: ۲۶

پیش نیاز یا همزمان: ندارد

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

هدف کلی درس:

شناخت مدل‌های ترجمه و انتقال دانش، شناخت عوامل موثر بر استفاده بهره برداران از نتایج تحقیق و کسب مهارت‌های لازم برای استفاده از روش‌های انتقال دانش متناسب با نوع بهره بردار.

شرح درس و رئوس مطالب (۳۴ ساعت نظری):

- تاریخچه و تعریف مدیریت دانش
- ابعاد دانش (نهان و آشکار)
- ابعاد مدیریت دانش (ابداع و انتقال)
- راهبردها و فن‌آوری‌های مدیریت دانش
- کاربردهای مدیریت دانش در سازمان‌های رفاه و سیاست اجتماعی
- دولت توسعه‌گرای دانش‌محور (knowledge-based government for development)
- مفاهیم انتقال و ترجمه دانش
- عوامل و موانع ترجمه دانش
- مدل‌های ترجمه دانش
- موانع و راهکارها در ایران

منابع:

- صدیقی، ژیلا؛ مجدزاده، سیدرضا؛ نجات، سحرناز؛ غلامی، ژاله؛ ترجمه دانش و بهره‌برداری از نتایج پژوهش، آخرین انتشار.
- Alavi M and Leidner D, *Knowledge Management Systems: Issues, Challenges, and Benefits*, Communications of the Association for Information Systems. The last edition.
- Argate L and Ingram P, 2000, Knowledge transfer: a basis for competitive advantage in firms, *Organizational Behaviour and Human Decision Processes*, 82 (1): 156 – 167.
- Bergeron B, *Essentials of Knowledge Management*. John Wiley, The last edition.
- Bistol M and Carlas A, 2004, Data, information, and knowledge: have we got it right? *Journal of Evolutionary Economics*, 14 (1): 43 – 67.
- Choi – Bernard CK, 2005, Understanding the basic principles of knowledge translation. *Journal of Epidemiology and Community Health*, 59: 93.
- Choo CW, *The Knowing Organization: How Organizations Use Information to Construct Meaning, Create Knowledge, and Make Decisions*, Oxford, Oxford University Press, The last edition.

- Chu A, 2003, A framework for knowledge management implementation, *Journal of Information and Knowledge Management*, 2(1): 79 – 86.
- Landry R, Lamari M, and Amara N, 2003, The extent and determinants of the utilization of university research in government agencies, *Public Administration Review*, 63 (2): 192 – 205.

شیوه ارزیابی دانشجو:

ارزشیابی تکوینی، در طول نیمسال با رعایت اصل دانشجومحوری از طریق ارزیابی نحوه انجام تکالیف کتبی یا شفاهی و ارزشیابی نهایی، در پایان نیمسال از طریق ارزیابی عملکرد دانشجو در آزمون کتبی.

نام درس: تجزیه و تحلیل سیستمها

کد درس: ۲۷

پیش نیاز یا همزمان: ندارد

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

هدف کلی درس:

این درس سیستمهای بنیادی اطلاعات را با معرفی انواع مختلفی از روشها، ابزارها، و تکنیکها بررسی و ارائه می‌کند. قسمت عمده جلسات به یادگیری و تمرین در زمینه تکنیکها و فرآیندهایی که توسط تحلیلگران سیستمها در هر مرحله از شکل‌گیری سیستمها بکار گرفته می‌شود و همچنین کار گروهی به منظور رسیدن به یک راه حل در سیستم برای افراد مراجعه کننده به سازمان اختصاص خواهد یافت.

شرح درس و رئوس مطالب (۳۴ ساعت نظری)

- بررسی ویژگیهای افرادی که در شکل‌گیری نظام‌های اطلاعاتی فعالیت می‌کنند (نقش و مسئولیت آنها، خصوصاً شخص تحلیلگر سیستمها)
- انواع سیستمهای اطلاعاتی و ویژگیهای آنها
- فرآیند شکل‌گیری سیستمها
- مراحل شکل‌گیری سیستمهای سنتی و مدرن
- رویکردهای جایگزین
- مدیریت پروژه، با تأکید بر چارتهای گانت و گزارش پروژه
- مدل‌های فرآیند و ساختار
- خلاقیت و نوآوری
- طراحی و ساخت سیستمهای مناسب

منابع:

۸- نظریه سیستمها، دانیل دوران، آخرین انتشار.

۹- روش تفکر سیستمی، جوئل دورسنی و جون بیشون، آخرین انتشار.

۱۰- کاربرد اندیشه سیستمی، درک، هیچینز، آخرین انتشار.

11- System Analysis and Design Methods, By Whitten, Bentley, and Dittman, McGraw Hill, Irwin: Boston, The last edition.

12- Essentials of System Analysis & Design, J. F. George, J. A. Hoffer, Prentice-Hall, The last edition.

شیوه ارزشیابی دانشجو:

ارزشیابی تکوینی، در طول نیمسال با رعایت اصل دانشجومحوری از طریق ارزیابی نحوه انجام تکالیف کتبی یا شفاهی و ارزشیابی نهایی، در پایان نیمسال از طریق ارزیابی عملکرد دانشجو در آزمون کتبی.

هدف کلی این درس آشنایی دانشجویان با مفاهیم، اصول، نظریه‌ها، نظام‌های رفاه و تأمین اجتماعی است.

شرح درس و رئوس مطالب (۳۴ ساعت نظری):

- تاریخچه رفاه و تأمین اجتماعی
- الگوهای رفاه سنتی
- دولت رفاه
- نظام‌های رفاهی
- رویکردهای رفاه و تأمین اجتماعی
- سیاست اجتماعی
- ارزشهای رفاه اجتماعی
- موضوعات رفاه اجتماعی و تأمین اجتماعی
- گروه‌های مخاطب رفاه و تأمین اجتماعی
- فقر و نابرابری و رفاه و تأمین اجتماعی
- بحران‌های اجتماعی و رفاه و تأمین اجتماعی
- سرمایه اجتماعی و رفاه و تأمین اجتماعی

منابع:

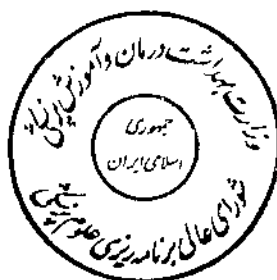
- ۱- همایون پور، هرمز، تأمین اجتماعی در ایران و جهان، آخرین انتشار.
- ۲- آراسته‌خو، محمد، تأمین و رفاه اجتماعی، آخرین انتشار.
- ۳- طالب، مهدی، تأمین اجتماعی، آخرین انتشار.
- ۴- ماکارو، دیوید، رفاه اجتماعی، ساختار و عملکرد، آخرین انتشار.
- ۵- باری، نورمن، رفاه اجتماعی، آخرین انتشار.
- ۶- مدنی، سعید و رفیعی، حسن، به سوی نظام جامع رفاه اجتماعی، آخرین انتشار.

- 7-Hills J, *The Future of Welfare*, Joseph Rowntree Foundation, York, The last edition.
- 8- Atkinson, A. B., *Poverty and Social Security*, Harvester, Hemel Hempstead, The last edition
- 9- Walker, R, *Social Security and Welfare*, Buckingham, Open University Press, The last edition
- 10- Esping-Andersen, *The Three Worlds of Welfare Capitalism*, London, Sage, The last edition
- 11- Taylor-Gooby, P., *Risk, Trust and Welfare*, Basingstoke, Palgrave, The last edition.

شیوه ارزیابی دانشجوی:

ارزیابی تکوینی، در طول نیمسال با رعایت اصل دانشجومحوری از طریق ارزیابی نحوه انجام تکالیف کتبی یا شفاهی و ارزیابی نهایی، در پایان نیمسال از طریق ارزیابی عملکرد دانشجو در آزمون کتبی -

پیش نیاز یا همزمان: ندارد

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

اهداف کلی درس:

- بررسی و شناخت سیر تحولی رفاه و سلامت اجتماعی و موانع و مشکلات آن از آغاز تاکنون
- توانایی تحلیل و نقد تحولات تاریخی در حوزه رفاه و سیاست اجتماعی در ایران، اسلام و جهان

شرح درس و رئوس مطالب (۳۴ ساعت نظری):

- پیدایش جوامع شهری و تشکیل دولتها
- شناخت نقش سیاستگذاری دولتها در ارائه خدمات به مردم
- معرفی سازمانها و نهادهای غیرانتفاعی دینی مرتبط با رفاه و سلامت اجتماعی
- معرفی سازمانها و نهادهای غیرانتفاعی غیردینی مرتبط با رفاه و سلامت اجتماعی
- نقش ادیان مختلف در توسعه رفاه و سلامت اجتماعی
- مقایسه وضعیت رفاه و سلامت اجتماعی در ایران و کشورهای اروپایی از ابتدای قرن بیستم تاکنون
- روش تحلیل و نقد تحولات تاریخی رفاه و سلامت اجتماعی در ایران، اسلام و جهان
- شناخت سوابق حرفه مددکاری اجتماعی، از جمله تاریخ، وظیفه و فلسفه آن و خدمات رفاهی که مددکاران مهیا می‌کنند.
- تأثیر سیاستهای رفاه و سلامت اجتماعی بر افراد، خانواده‌ها و گروههای اجتماعی در هر دوره تاریخی

منابع:

- 1- Axinn, June, Mark, J. Stern, and Social Welfare: A History of the American Response to Need, The last edition.
- 2- Day, P. J., A new history of social welfare, Boston: Allyn and Bacon, The last edition.
- 3- DeNavas-Walt, C., Proctor, B. D. & Lee, C. H., Income, poverty, and health insurance in the United States. Current Population Reports P60-231. Washington, DC: US Department of Commerce, The last edition.
- 4- Ehrenreich, J. H., The altruistic imagination: A history of social work and social policy in the United States. Ithaca, NY: Cornell University Press, The last edition.
- 5- Jansson, B. S., The reluctant welfare state, CA: Brooks/Cole Publishing Company, The last edition.
- 6- Greve, Bent, Historical Dictionary of the Welfare State, Scare Crow Press, The last edition.

شیوه ارزیابی دانشجو:

ارزشیابی تکوینی، در طول نیمسال با رعایت اصل دانشجو محوری از طریق ارزیابی نحوه انجام تکالیف کتبی یا شفاهی و ارزشیابی نهایی، در پایان نیمسال از طریق ارزیابی عملکرد دانشجو در آزمون کتبی.

کد درس: ۴۰

نام درس: مدیریت نوین سازمانهای بخش عمومی

پیش نیاز یا همزمان: مفاهیم اصلی و رویکردهای نوین رفاه و سلامت اجتماعی

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

هدف کلی درس:

ایجاد توانایی تفکر و عمل در قلمرو خدمات عمومی، نهادهای اجتماعی و سازمانهای غیرانتفاعی به منظور اصلاح مهارت‌های مدیریت و ارتقاء کیفیت تصمیم‌گیری، شیوه‌ها و تدارک خدمات مؤثر.

شرح درس و رئوس مطالب (۳۴ ساعت نظری):

۱. ویژگیهای سازمانهای بخش عمومی و مدیریت آنها

○ سازمانهای خدمات عمومی

○ نهادها

○ سازمانهای غیرانتفاعی

۲. مهارت‌های مدیریتی مؤثر در هر یک از سازمانهای بخش عمومی

○ مدیریت عملکرد

○ مدیریت خلاقیت و نوآوری

○ مدیریت منابع انسانی در سازمانهای بخش عمومی

○ مدیریت تغییر و نوسازی در سازمانهای بخش عمومی

○ مدیریت امور مالی و پاسخگویی در بخش عمومی

منابع:

1. Bovaird, T. and Löffler, E., Public Management and Governance. Routledge, Taylor and Francis Group, The last edition.
2. Drennan, L. T. and McConnel, A., Risk and Crisis Management in the Public Sector. Routledge, Taylor and Francis Group, The last edition.
3. Beattie, R. and Waterhouse, J., Human Resource Management in Public Service Organizations, Routledge, The last edition.
4. Pynes, J. E., Human Resources Management for Public and Nonprofit Organizations, Wiley, Jossey-Bass, The last edition.
5. Anheier, H. K.. Nonprofit Organizations: Theory, Management, Policy. Routledge, Taylor and Francis Group, The last edition.

6. Budd, L. Charlesworth, J. and Paton, R., Making Policy Happen. Routledg, Taylor and Francis Group, The last edition.
7. Bruijn, H. de. and Heuvelhof, E, ten., Management in Networks. Routledg, Taylor and Francis Group, The last edition.
8. Brown, K. and Osborne, S.P., Managing Change and Innovation in Public Service Organizations. Routledg, Taylor and Francis Group, The last edition.

شیوه ارزیابی دانشجو:

ارزیابی تکوینی، در طول نیمسال با رعایت اصل دانشجومحوری از طریق ارزیابی نحوه انجام تکالیف کتبی یا شفاهی و ارزیابی نهایی، در پایان نیمسال از طریق ارزیابی عملکرد دانشجو در آزمون کتبی.

